

MAGYAR LAPOK

* 3 Lei

Posta postala p
aprobare Dr.

maszetter Róbert urnak
BUI

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 234 (1380) szám * Csütörtök, 1936 október 15

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A király meleg elismeréssel nyilatkozott a kormány hadsereg- fejlesztő tevékenységéről

Ünnepi felvonulással bevégeződtek a lugoji hadgyakorlatok

Timisoara. Saját tud. A Banatban tartott hadgyakorlatok befejeződtek és fényes seregszemlével végződtek, amely Lugo határában ment végbe. Hatalmas körben voltak felállítva a csapatok, a seregszemlére megjelent **Károly király**, **Mihály nagyvajda**, **Miklós herceg**, **Tatarescu miniszterelnök** — őrnagy egyenruhában, — továbbá **Antonescu külügyminiszter**, **Franasovici közlekedésügyi miniszter**, **Angelescu tábornok**, **hadügyminiszter**, **Caranfil legügyi alminiszter**, **Tabacovici CFR-elnökigazgató**, **Macovei vasuti vezérigazgató** és számos magasrangú személyiség. A külföldi katonai attasék közül megjelentek: a csehszlovák, a jugoszláv, lengyel, magyar, francia, angol, német, osztrák, szovjetorosz, olasz, bolgár, a balti államokbeli és a japán attasé. Megjelentek a banati megyefőnökök, a timisoarai s lugoji helyi hatóságok is. Lugojról, amely teljesen fel volt díszítve, a seregszemle színhelyére vonultak ki a megjelent személyiségek és dísztribünön foglaltak helyet. A király Mihály nagyvajdával, Tatarescu miniszterelnökkel és egyéb kísérelével végiglovagolt a csapatok frontja előtt, majd megkezdődött a hatalmas felvonulás, amely három óra hosszáig tartott. Felvonultak a motoros osztlályok és a tankok is, míg a levegőben a repülőek szállottak rendben felsorakozva.

Öfésége pohárköszöntője az ünnepi díszlakomán

(Lugo). Saját tudósítás.) A lugoji hadgyakorlat befejezésével díszlakoma volt az ottani Dacia-vendéglőben, amelyen **Angeluescu** nonvédelmi miniszter és **Tatarescu** miniszterelnök beszédeikben rámutattak arra, hogy a kormány meg tudta valósítani az utóbbi időben a hadsereg felszerelésének nagy munkáját. Ez első sorban a király lelkesítő befolyásának köszönhető.

Az uralkodó válaszában a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt köszönetemet fejezem ki hadseregemnek magatartásáért, munkájáért. Néhány évvel ezelőtt egy ugyanilyen alkalommal fogadalmat tettem hadseregem előtt, hogy ezt a hadsereget megerősítem. Tudom, sokan kételkedéssel fogadták ezt: nem, mintha nekem nem hittek volna, hanem mert nem bíztak a megvalósítások lehetőségeiben. Az ezüsti hadgyakorlat azonban megmutatta, hogy ahol megvan az elhatározás, ott megvan a teljesülés is.

— Ma megállapíthatom, hogy ez a teljesülés megkezdődött. Tudom, hogy ez a kezdet nagy erőfeszítést okozott országomnak, de azt is tudom, hogy a román nép tudatával van annak, hogy olyan hadsereg van szükségére, amely el van látva a kellő hadieszközökkel. Ezt a kezdetet gyorsított ütemben fogjuk folytatni. De a vezetők kötelessége, hogy a hadsereg meg-

felelően ki legyen képezve, ezeknek a hadiszerekeknek a használatára.

— Köszönöm kormányomnak, hogy segít-

Károly király nyolcnapos látogatása Csehszlovákiában

Bucuresti. Saját tud. **Károly király** tervezett csehszlovákiai látogatása e hó végén lesz és nyolc napig fog tartani. A királyt **Bucurestiből Victor Antonescu külügyminiszter** és a **bucuresti csehszlovák követ** kíséri el, akikhez még soktagu kíséret csatlakozik. A prágai állomáson **Benes** köztársasági elnök és az egész csehszlovák kormány fogja a királyt üdvözölni.

ségemre voltak a megvalósításokban. Ha nem találtam volna törvényes tanácsadóimban segítséget és megértést, mindezt nem lehetett volna végrehajtani. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, hogy találtam. A csapatok magatartása a legteljesebb bizalomra ad okot. Támazkodva erre a felbecsülhetetlen emberanyagra, abban a tudatban, hogy a kormány teljesíti is kötelességét, a hadseregfelszerelés terén: Románia gránitkö lehet, amelynek sem belső, sem külső el-lenség nem árthat.

A király kedden este elutazott Lugojról Sinaiaiba. A kormány tagjai pedig Bucurestibe utaztak.

Bánati tartózkodása során Antonescu külügyminiszter megelégedetten nyilatkozott Románia külpolitikai helyzetéről

Timisoara. Saját tud. **Antonescu** külügyminiszter banati tartózkodása során kijelentette, hogy Jugoszláviában, ahonnan közvetlenül jött, igen meleg fogadtatásban volt része **Pál** régensherceg és a kormány részéről egyaránt. Egyébként úgy tartja, hogy Európa helyzete nem éppen rózsás, mindamellett a maga részéről teljesen meg van elégedve az eredményel, amelyet külföldi útja során Genfben el-

majd csapatszemle után az elnöki palotába vonulnak. Csehszlovákiai tartózkodása alatt a király meglátogatja **Masaryk** volt köztársasági elnököt a lany-kastélyban, továbbá meglátogatja a Prága melletti katonai táborni, Brunn és Pozsony városokat és kirándul a Tátrába, ahol résztvesz egy zergevadásaton.

ért. Genfben Európa vezetőembereivel megtárgyalta minden ügyet, amely Romániát érdekl. Ebédén volt hivatalos **Beck** lengyel külügyminiszternél, aki meghívta, látogasson el Varsóba. Ennek a meghívásnak hamarosan eleget is fog tenni. **Antonescu** külügyminiszter egyébként meghívást kapott **Eden** angol külügyminisztertől is.

A német államfő megsértése miatti jegyzékre a francia kormány nem válaszol

A francia kommunistapárt adott ki ebben az ügyben kimagyarázó közleményt

Párizsból jelentik: Az Elzászban vasárnap elhangzott kommunista szónoklások miatt, illetve azokban a német államfő sértése miatt, — amint már jeleztük, a német külügyminiszterium tiltakozó jegyzéket intézett a francia külügyminiszteriumhoz. Beavatott politikai körökben arra számítanak, hogy ennek az esetnek nem lesznek további következményei.

Francia álláspont szerint a szónokló **Thorez** kommunistapárti főtitkár csak egyszerű pártvezér, akinek szavaiért a kormány nem felelős. A francia kormány tehát nem is válaszol a német demarsra. Egyébként pontosan még

nem lehetett megállapítani, hogy **Thorez** beszédében hol követte el a sértést és mik voltak azok a kifejezések, amelyek a német tiltakozást előidézték.

A kommunista párt kedden magyarázó közleményt adott ki. Azt állítja, hogy **Thorez** csak arra szorított, hogy **Hitler**: „Mein Kampf” című könyvéből idézte a francia nemzetet gyalázó részeket.

A francia törvények értelmében a külföldi államfő megsértése miatt

nem a francia kormánynak, hanem az illető állam diplomáciai megbízottjának kell bünvádi eljárást indítania. Erre való tekintettel most azt várják Párizsban, hogy vajjon megteszi-e a német követ a bünvádi feljelentést, vagy sem.

A német jegyzék udvarias és megfontolt. A francia kormány mégis válaszol reá

Párizsból jelentik: A francia lapok nyugodtan fogadják a német demarsot és kiemelik, hogy a jegyzék udvarias és megfontolt hangu. Megkönnyebbüléssel állapítják meg, hogy a helyzet előreláthatólag nem mérgesedik el jobban. Berlin a jegyzékben nem kért elégtételt, csak felhívta a figyelmet arra, hogy hasonló esetek megismétlődése árthat a francia-német jó viszonyoknak.

Az ügyet a francia lapok befejezetlenek tekintik. Az **Echo de Paris** szerint a folytatás csak az lesz, hogy a francia kormány olyan értelme választ ad, mely szerint **Hitler** nem érte egyenes támadás.

A transsylvaniai egyházmegyei Igazgatótanács havi ülése

November 12-ikére hívják össze az Egyházmegyei Tanács közgyűlését

Cluj. Saját tud. A transsylvaniai római katolikus egyházmegyei Igazgató Tanács október 14-én tartotta rendes havi gyűlését dr. Vorbuchner Adolf segédpüspök elnöklétével. Az ülés fontos egyházmegyei, iskolai és gazdasági ügyekkel foglalkozott. Megbeszélés tárgyát képezte az új törvény alapján a tanonc-tanfolyamok és otthonok szervezése, az elemi iskolai beíratások lefolyása, a póterettségi eredménye, a katolikus középiskolákba beíratkozott tanulók létszáma, a gazdasági ügyek közül a katolikus alapok zárszámadása és költségvetése s a radnóti (iernuti) és kézdivásárhelyi (targu-sequesci) földműves iskolákban folyó évi október 15—17-re kitűzött gyakorlati vizsgák

ügye. Foglalkozott az ülés az idei évi közgyűlés elé terjesztendő évi jelentéssel is és megállapította annak teljes anyagát. A közgyűlés pontos idejét november 12-ben állapították meg. A közgyűlés utóda a régi státusgyűléseknek, részt vesznek rajta az egyházmegye választott képviselői és mindazok, akik egyházhivatali címen és püspöki meghívás folytán tagjai a közgyűlésnek. Az eléje terjesztendő évi jelentés minden fontos szempont szerint beszámolót ad az egyházmegyei iskolák ügyéről, a vagyonkezelésről és az egyházmegye által kezelt alapok és alapítványok állásáról, valamint az ezekkel összefüggő személyi és javadalmazási kérdésekről.

Mussolini munkába kezd, hogy a római egyezményt Németországra és a kis-antantra is kiterjessze

Ciano gróf berlini útja Európa új megszervezésére irányul

Párizsból jelentik: A Quai d'Orsayn úgy tudják, hogy Ciano olasz külügyminiszter berlini útja alkalmával nagy horderejű diplomáciai akciót indít. Mussolini, — mondják ezekben a körökben, — elérkezettnek látja az időt, hogy megvalósítsa régi tervét és megvesse az új Európa megszervezésének alapját. Mussolini lépésének kiinduló pontja a római hármass egyezmény. Ezt a rendszert — a francia kormány bizalmas értesülése szerint — Németországra, sőt a Kisantanttra is ki akarja terjeszteni.

A kisantant gazdasági tanácsa is a Dunamedence új megszervezéséről tárgyal

Budapestről jelentik: A „Magyar Exportkurir”, a Külkereskedelmi Hivatal könyvmatosa a Kisantant gazdasági konferenciájának munkatervéről a következőket jelenti:

— A bizottságok tárgyalásainak programját részletesen előkészítették. A konferencián megtárgyalják a kölcsönös gazdasági kapcsolatokat és a vegyes kereskedelmi bizottság jelen-

Az év legrészebb és legpompásabb könyve

MIRKO JELUSICH

CAESAR

(Regényes életrajz.)

Ara 175 lei és 15 lei portó

Kapható könyvosztályunknál

Sámbár Mátyás emlékezete

Történelmi tanulmány. Irta: Biró Lajos

II.

Sem az első fejedelmi rendelet, sem az országos törvény nem döntötte el az udvarhelyi (Odorheiu) és bethlenfalvi (Becelean) római katolikus és reformátusok közötti templom-ügylét. A katolikusok 1621-ben újból a fejedelem elé vitték ügyüket. A fejedelem ugyanazon év augusztus 17-én kiadott rendeletével újból szabályozza a vallásügyet.

„Mivel az udvarhelyi római hílen lévő híveinek megengedte volt, — írja —, hogy az ottani várban a templomot maguknak megépítsék, de azt nem akarván, azután a bethlenfalviakkal úgy egyeztek meg, hogy oda járjanak; ekközben maguknak Udvarhelyt fundamentumból kápolnát akarván építeni, azt meg nem engedhette, de abban ellent nem tart, sőt kegyelmesen beleegyeznek, hogy egykori szerződésük szerint mind ők a bethlenfalvi templomba járjanak, mind papjuk is oda hozzájuk bemehessen”.

Komolyan meghagyta azért a fejedelem a szék fő- és alkormányainak, fő- és alkirálybíróinak, hogy „ezen hegyes engedélye ellen nem tusakodván, nevezett híveit szokott rendtartásukban megtartsák és mind ő magukat Bethlenfalvára, mind papjukat Udvarhelyre bemenni ne ellenezzék, hanem akinek lelke min nyugszik, azt békeségesen s háborgatás nélkül engedjék követni”.

A katolikusok ezzel a rendelkezéssel sem voltak megelégedve, mert ők a Szent Miklós-hegyen lévő templomukat szerették volna visz-

szakapni s éppen azért Bethlen Gábornak 1629 november 15-én történt halála után újból folyamodtak Brandenburgi Katalin fejedelemlenőhöz, aki Apafi György vezélése alatt 1630 tavaszán bizottságot küldött ki a sérelmek megvizsgálására és a viszálykodó felek kibékítésére. Mint-hogy azonban sem ez a bizottság, sem az országgyűlés a perlekedő feleket kibékíteni nem tudta, a templom bezárását halározták el, a „parochialis és schola házak kivételével”, mindaddig, amíg közköltségen s közmunkaerővel a piacléren megfelelő templomot nem emelnek a reformátusok számára. A templom megépítése idejére mindkét fél részére a városban külön-külön termet jelölnek ki az istentiszteletek tartására.

A református templom 1630—1633-ig épült fel. Az építés befejezése után a katolikusok véglegesen visszakapják a Szent Miklós-hegyi főtemplomot s a Rákóczi György fejedelemtől kiküldött bizottság 1633. június havában elosztja a plébániai földeket kétfelé, a reformátusok az általuk készített padokat a plébániai templomból átviszik új templomukba, csak éppen a temető marad még egy ideig közös, ami szintén sok surlódásra ad alkalmat.

Ilyenek voltak a vallásügyi állapotok Sámbár Mátyás Odorheiu-ra jövetele idején. A fiatal, tudományosan képzett, harcoss jezsuita mindjárt első fellépésével bebizonyította, hogy nem könnyen ijed meg és nyílt sisakkal lép fel, mert másoktól eltérően nem áruhában, hanem papi öltözetben mutatkozott a székely anyavárosban. Átvieszi a plébánia és a vele kapcsolatos gimnázium vezetését s megkezdi apostoli munkáját. Szónoklatának varázserejével nemcsak saját híveit bilincseli le, hanem magához vonzza a más vallásúakat is, akik közül számosan térnek vissza a katolikus anyaszentegyházba.

tését. Megvitatják Közép-Európa államai gazdasági együttműködésének feltételeit és lehetőségeit. Ugyanekkor részletesen megbeszélnek a Kisantant államai kereskedelmi kamaráinak üléseit előkészítő bizottság jelentését, valamint a Kisantantállamok közös kiállításainak kérdését és a kiállításokon való kölcsönös részvételt. Ebből a munkaprogramból megállapítható, a konferencia behatóan akar foglalkozni a cseh-szlovák miniszterelnöknek a Dunamedence gazdasági megszervezésére vonatkozó tervével is s így a konferencia feladata lesz az elgondolás gyakorlati kivitelének alapjait megteremtetni. Beavatott körökből származó értesülések szerint Románia igen érdekes javaslatot akar előterjeszteni majd a gazdasági együttműködéssel kapcsolatosan. Hír szerint a román bizottság emlékiratot terjeszt elő, amelyben javasolja a Kisantantállamok között a vámrezsim megváltoztatását. A javaslat más szomszédos államok bevonását is tervbeveszi.

Litvinov orosz külügyi népbiztos Párizsban

A francia külpolitikát jobban a szovjeteléhez akarja hajlítani

Párizsból jelentik: A Matin szerint Litvinov, aki jelenleg Párizsban tartózkodik, szerdán gyógykezelés céljából Karlsbadba utazik. Valószínűnek tartják, hogy Litvinov hosszabb üdülő-szabadságra megy.

A lap szerint a külügyminisztériumban hivatalosan nem tudnak Litvinov párizsi tartózkodásáról és a szovjet nagykövet sem nyilatkozik az ügyben. A Jour szerint Litvinov neheztel a fogadtatás miatt, melyben a genfi tanácsülésen Blum és Delbos részesítette. Litvinov Párizsban kommunista és szocialista személyiségekkel tárgyalt és felszólította őket, lépjenek közbe a francia kormánynál és igyekezzenek a francia külpolitikát jobban összehangba hozni a szovjet külpolitika irányítóival.

A Matin azt is tudnivaló, hogy Litvinov azért érkezett Párizsba, hogy megkísérelje a lo-carnói hatalmak értekezletének megtorpedozását.

Aldásos és eredményes munkája közepette találja II. Rákóczi Györgynek 1653-ban kiadott ama rendelete, amely a jezsuitákat kitéltja Transsylvaniaiból. Sámbár azonban áruhában egy ideig még itt marad s félelmet nem ismerő bátorsággal folytatja megkezdett munkáját a városban, a vidéken, sőt még Moldvába és Havasalföldre is átrándul, hogy szónoklataival az odaszakadt magyarokat a katolikus hitben megtartsa és az eltévelyedetteket visszavezesse az Egyházba.

Sárpataki Márton közügyi igazgató értesül-vén arról, hogy Sámbár a fejedelem kitiltó rendeletének nem tett eleget, a fejedelem nevében újabb rendeletet ad ki, amellyel az odorheiu katolikus hívek közül azokat kik az innen kitiltott Sámbár Mátyás hírneves jezsuitát és „udvarhelyi pápista plébánost” házokba befogadták, sőt nyilvánosan tanítani megszenvedték, a legközelebbi bárhol tartandó országgyűlésre megidézni.

Sámbár nem akarván, hogy pártfogóinak miatta további bántódása legyen, Alba-Iulára távozik. Tanítása azonban mély gyökeret vert, a katolicizmus annyira megszilárdult, hogy többé már nem kellett félteni semmiféle veszedelemtől. Utóda alatt, akik tovább is itt lap-panghattak és álöltözetben meg is tűrték, már a csendes munka évei következnek s az öntudatra ébredt katolicizmus új, tágasabb hajlékot emel a műzsáknak, a kegyességnek és a tudományoknak.

Sámbár neve, küzdelmet, félelmet nem ismerő bátorsága és fényes vitaközvetítő tehetsége miatt, annyira közismert és félelmetes lett, hogy Alba-Iulian sem maradtok sokáig, 1658-ban névre szóló határozattal tiltották ki Transsylvaniaiból. Utja Careii felé visz, ahol Károlyi Ádám rendházat alapít és Sámbárt teszi meg házfőnöknek. Azonban itt sem marad-

Érdekes nyilatkozatok a magyarországi belpolitika köréből

Kozma Miklós belügyminiszter az ország rendjéről és a pártszervezés szükségéről. — Rassay Károly ellenzéki vezér az új miniszterelnökről

Budapestről jelentik: Kozma Miklós belügyminiszter abból az alkalomból, hogy újra átvette a belügyi tárca vezetését, nyilatkozott arról, hogy munkájában mely szempontok fogják vezetni.

— Programomban — úgymond — semmiféle változás nincs és nem is lehet. Azokat az irányelveket, amelyek alapján Istenben boldogult Gömbös miniszterelnök a belügyi tárca vezetésére felkért és amelyeket én meggyőződéssel és baráti hűséggel igyekeztem betartani, változatlanul kívánom érvényesíteni a jövőben is, abban a szellemben, amelyet Darányi miniszterelnök úr megjelölt.

— Több fontos kérdéssel kívánok nyilatkozni. Az ország rendje biztosítva van és hála Istennék etekintetben semmiféle aggodalomra nincs ok. Ezt

a rendet és nyugalmat minden vonatkozásban fenn akarom tartani. Folytatom azt a társadalmi és népegészségi politikát, amelynek terén Gömbös Gyula tiszteletreméltó eredményeket ért el

és amelyeknek elmélyítése, felfogásom szerint, kötelességem. A takarékoság és racionalizálás gondolatának jegyében a közigazgatás megjavításán tovább fogok munkálkodni. Nem volna helyénvaló, ha most nyilatkoznám a megoldásra kerülő alkotmányjogi kérdésekről. Nem kívánok e téren elébevégni a miniszterelnök úr esetleges nyilatkozatának

— A pártszervezés kérdése személyemmel kapcsolatban a sajtóban és a politikai közvéleményben számos — nézetem szerint fölösleges — vitára és félreértésre adott alkalmat. Állás-

Ha Nagyságos Asszonyom fáradtnak érzi magát

83

gyorsan öblítse ki száját ODOL-lal. Ez felüdíti, élénkíti és az ápoltság jóleső érzését biztosítja. Hőségben, sportolásnál és minden testi kifáradásnál felülmúlhatatlan az ODOL üdítő hatása.

Használj ODOL-t és még maradj Szájad, torokod és fogad!

ODOL

SZÁJVIZ FOGPÉP

83 A főkéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokozták. Az ODOL-nak ezt a kiváló baktériumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

pontomat ebben a kérdésben sem kell megváltoztatnom, mert — mint azt annakidején a sokszor tévesen kommentált szombathelyi beszédemben kifejtettem, — a pártszervezést szükségesnek tartom. Szószertint ezeket mondottam említett beszédemben: „Szervezkedésre minden pártnak nemcsak joga, hanem szüksége is van. A szervezkedés ellen soha észrevétel nem tettem, mert, ha tettem volna, szembekerültem volna saját meggyőződésemmel is.”

Véleményem a szervezkedés szükségességéről ma sem változott, sőt, a szemünk előtt lefolyó külföldi események hatása alatt megerősödött.

— Ami a szervezkedés módjait illeti, e tekintetben a miniszterelnök úrnak, a többségi párt vezérének szempontjai az irányadók és

azokhoz — amennyiben a szervezkedéssel kapcsolatos kérdések döntésem alá kerülnek, — a legmesszebbmenően tartani kívánom magamat.

Rassay Károly szabadalvú párti vezér hosszas tárgyalásai Darányi Kálmán miniszterelnökkel

Darányi Kálmán miniszterelnököt kedden este fölkereste Rassay Károly, a szabadalvú párt vezére és egy órahosszig tanácskoztak. A megbeszélés befejezése után Rassay az újságírók előtt kijelentette, azzal az érzéssel távozik, hogy a miniszterelnök a legteljesebb őszinteséggel törekszik a békés légkör megerősítésére. Ezt a közjogi, gazdasági és szociális feladatok megnyugtató megoldása feltétlenül meg is kívánja. A miniszterelnöknek ez a törekvése bizonyára megértésre talál minden politikai tényezőnél. Ez a békés légkör, természetesen, nem jelenti az elvi álláspontok feladását.

hat sokáig. A következő évben (1659) komáromi magyar hitiszónok, két év múlva pedig Győrött a rendi iskolákat igazgatja s egy falut terít vissza a katolikus vallásra.

Sámbár a Felvidékre kerül és 1661. évben adja leghíresebb művét a „Három idvességes kérdés” címmel. A műre a kálvinista papok felfigyelnek s nyomában egész hitvitázó irodalom keletkezik. Jelen kálvinisták, mint Pósa-házi János, Matkó István és Czeglédi István lépnek sorompóba, hogy megvívjanak vele. Sámbár azonban nem maradt adós a gyors válasszal, nemcsak fölénytel győzi le kemény ellenfeleit. Az 1666. évtől az 1677-ig évig Kassán a Kisdí Benedekfő 1657-ben főiskolává fejlesztett jezsuita-kollégiumban a Szentírás-magyarozat, a hitvédelem és szónoklattan tanára. Ebben a minőségben 11 éven keresztül nemcsak elméletileg tanítja tanítványait, hanem számos alkalom nyílik arra, hogy széleskörű tudásáról, fölényes vitatkozó tehetségéről gyakorlatilag is tanúbizonyságot tegyen azokban a hitvitákban, amelyek akkor annyira divatosak voltak, mint éppen napjainkban a labdarugó mérkőzések.

Ezekkel a vitákkal kapcsolatban Sámbárt főképpen a múlt század irodalomtörténetírói elfogultán ítélték meg és sok olyant reá fogtak, ami a valóságban nem úgy történt meg. Újabb adatok kétségtelenül bebizonyították, hogy Sámbárt a maga korában a protestánsok is nagyra becsülték és szívesen hallgatták. Ime egy néhány példa: Sárospatakon Pósa-házi szellemi mérkőzésre szólítja fel. Sámbár elfogadja. Ekkor történt meg, hogy midőn egyik ottani kálvinista tanár háza előtt a körmenetek üdvösséges voltáról szónokolt, a tanárnak annyira tetszett a páter predikációja, hogy egy kosár gyümölcsöt küldött elismerésül. Egy másik eset: Nagy vitatkozás van az utcán. Arra megy egy kálvinista főember, házába hívja a vitatko-

zókat és ott a terített asztalnál folytatják tovább a mérkőzést. A vita hevében egyik kálvinista akadémikus gorombaságot mond a páternek, amiért a kálvinista professzor „Hallgass, te számbár torkolja le a fiatal embert. Egy más példa: Egy alkalommal Sámbár hívja vitára a pataki professzorokat; ezek egy katolikus kocsiján mennek Kassára s velük tartott egy pataki jezsuita is, aki ugyanabban a kocsiban utazott oda és vissza, melyben a kálvinista vitatkozó tanárok ültek. Békés csendben foglaltak egymás mellett helyet és társalogtak az eseményekről. Hajuk szála sem görbült meg, sem a vita színterén, sem útközben.

Hogy a vitairodalomban kisiklás volt, az kétségtelen, de nem Sámbár műve képviseli a hitvitázó irodalom elfajulását, mert nem ő volt a támadó. Legfeljebb csak azt a mondást tartotta szemé előtt, hogy milyen a mosdó, olyan a törülköző. Horváth Lajos, életrajzírója azt mondja, hogy úgy vagyunk Sámbárral, mint azzal az emberrel, akit visszataszítónak és ellenszenvesnek festettek előttünk mindig s mikor szemtől-szembe kerülünk vele, gondolkodóba esünk, hogy ugyan miért is kiállottak ennyit erre az emberre.

Sámbár éppen 60 éves volt, amikor befejezte tanári működését s ismét a lelkipásztorkodás terére tért vissza. Négy éven át Győrött hitiszónok a város templomaiban és a környéken; 1681 és 1682-ben Kőszegen és Sopronban segít a lelkipásztorkodásban, gyóntat, betegetket látogat.

Sopronból Zágrábba költözik s itt, szülőföldjén éli le utolsó éveit. Az a nagy vágya, hogy Julián szerzetes példájára felkeresse a Scythiában rekedt magyarokat, nem teljesülhetett, mert 1685 február 14-én befejezte küzdelmekkel, sikerekkel és diadalmakkal teljes pályáját. Sámbár Mátyással az ellenreformáció ko-

rának egyik legnagyobb fia, a Krisztus egyházért küzdő Jézus Társaságnak egyik félelmet nem ismerő legerősebb és legelszántabb harcosa szállott a sírba. Egy olyan férfiú, akit az apostoli lelkiület, a buzgóság, a tűz, a lángoló lelkesedés hajta, az országhatárokon keresztül a lelkek keresésére, a lelkek megmentésére. Küzd szóval és tettel, forgatja a dialektika éles fegyverét és seregeit a tollat, állja a harcot egymaga három ellenféllel szemben. Harminc évi hithirdetői pályáján neve közzismert lesz az országban és az ország határain túl. Szavára gyülekezni kezd a szétszórt nyáj; önbizalom száll a szívekbe, tizenkétezer hívó siratja meg eltévelyedését és borul az egyszerű szerzetes lábaihoz, aki buzgó működésével Transsylvania és a Felvidék Pázmánya nevet vívja ki magának.

Odorheiu városnak délkeleti magaslata is Sámbár Mátyásnak és az ő nyomdokaiba lépett jézustársasági atyáknak önfeláldozó vallási és közművelődési munkája következtében szent hely lesz, ahonnan immár negyvedfél évszázad óta szárnyal az ige és fényszóróként világoskodik a tudomány. Az odorheiu hívek valahányszor járnak a Szent Miklós hegyre, amelynek porát egykor a Sámbár lábai is taposták, valahányszor gyönyörű templomuknak oltárképeire tekintenek, amelyek előtt 150 év alatt mintegy másfélszáz jezsuita atya mutatta be a legfőbbesébb áldozatot, valahányszor alkalmuk van a plébánián, vagy a főgimnáziumban a Sámbár markáns egyéniségét ábrázoló képeket szemlélni: keblük mindannyiszor megtelik a kegyeletes megemlékezésnek szent érzésével és áldó imádság között emlegetik a hitet megtartó, a vallást és kultúrát felvirágoztató jézustársasági atyáknak, főképpen pedig Sámbár Mátyásnak tiszteletreméltó nagy nevét.

TEMPI PASSATI

— NAPLÓRESZLETEK —

1897. Pünkösd. Az öreg püspök nem messze székhelyétől beteg fekszik nyaralójában. Lelke nyugodt, mert van, akire rábízhatja nagy egyházmegyéjének lelki javait.

A szent Mihály-harang ünnepélyes hangon hívja a hívőket a beköszöntőre. Messze elhat a harangozó és a hatalmas katedrális hamarosan megtelik az ünneplők ezrével.

Tíz órakor lép be az új püspök a templomba. Vadonat új rajta minden ruha, minden dísz. A kispapok énekkara az „Ecce sacerdos“-t énekel, a közönség térdre hull, minden szem a püspökre tapad.

A padsorok között halad előre az oltár felé, fejét jobbra-balra mozgatja áldó kezei irányában, közben rávillant minden arcra, mint a szántóvető minden rögre.

Fiatal és törekény, mint a friss selyembe szövődő aranyfonál, de határozott, mint az aranyzsin.

Szakértő nők megbámulják a finom kezeit, arcának nemés vonalait, a férfiakkal tesszik a domború homlok. Egyébként gyermektegy könnyedséggel s mégis utánozhatatlan méltósággal lebeg végig a templomon.

Mindenki talál rajta valamit, amit beilleszthet esztétikai elgondolásába.

Valóban gróf és az utolsó országbíró fia. Azt is mondják róla (alap nélkül), hogy huszártiszt volt s ez még érdekesebb emeli személynél.

Ezekén a külsőségeken túl, nem sokan szemlélődnek. A pap, a maga hivatásával, a püspök: az apostol, a maga küldetésével alig helyezkedik bele a századvég gyermekének az érdeklődésébe. Ezen a sikon leginkább csak azt a mágnást látják, aki előkelő levegőt teremt a katolikus köré s végeredményben nem utolsó dolog, ha az emberek büszkének tudnak lenni erre is. Az örökszép lelke azonban az apostol után áhítózik.

A mise elkezdődött, most már a püspök hangjára figyel a kíváncsi tömeg. A templom nagy méretével nem száll küzdelembe a gyöngye mell. Minden erőlködés nélkül, természetes hangon éneklé a „Gloria“-t. A mélységekben finoman járó hang elhat a templom minden zugába.

— A mélyhegedűnek van ilyeszerű, minden betöltő rezgése, — jegyzik meg a hozzáértők.

A hangszállakon vibráló bethlehem-i hitnek a hangulatát azonban csak kevesen veszik észre.

Mise végeztével a szószéken áll a püspök, most már szemlél-szembe mindenkivel. Minden arányos rajta, akár csak egy nemes művű kelyhen, de amit elmond egy pár mondatot, egyedül csak a szószéki főpap lelkének igaz gyöngyeibe gyönyörködik bele a közönség.

Helyben vagyunk.

A raccsoldán keresztül, a mélységes hitű szavak értelmébe sodródik a hallgatóság és ring rajta, mint csolnak a finom fodrozású vizen.

A pünkösd-i tüzzől, a szeretetről beszél sok példázattal. A példát abból a körből veszi, amelyik legközelebb áll hozzá. Édesapjának, néhai Mailáth Györgynek mélységes hitét, élő édesanyjának odaadó szeretetét állítja a hallgatóság elé egyszerű, érthető szavakkal. Az önfeldolgozásnak meghatározó példaként az alenconi hercegnőt említi, aki a minap, a párizsi bazár egéskor életét vesztette a mentőmunkálatok közben. Még helyet kap beszédében a királyi család is, amelyhez bennsőbb szálak fűzik.

Es a beszéd nyomán valami finom illat terjed szét a templomban.

A demokratikus lelkek, a felsőbb tízezrek magasztalásairól lefelé jövő pünkösd-i szélnek a zúgását kezdték hallani. Mindnyájan éreztük, hogy biztos talajon állunk, hogy Isten országa felé olyan munka kezdődik, amelyet nemcsak a Szentírás, a Szentmagomány, a Szentlélek, hanem egy lángoló lelki apostol köré csoportosuló földi erők is támogatnak.

Ezen a Pünkösd napon mindenki egy fejjel megnöve ment haza a szent Mihály-templomból.

1936. Június hó. Hívós nyáreleji nap. A szél felhőket hajt és víz a püspöki város fölött. A nap ki-kimosolyog a felhőfoszlányokból, majd ismét eltűnik.

Játszik az időjárás az emberekkel csakúgy, mint az idő.

Ott járunk a történelmi emlékek között a várban, egyházmegyéink községeinek, városainak, kórházainak, szeretetházainak, árvaházainak, kultúrházainak, templomainak képviselőiben: papok, világiak, szerzetes nők, férfiak, a nép, a tanult osztály, a felsőbb társadalmi osztályok, a szellemi arisztokrácia, mindazok, akiket a szeretet ostora az elmúlt 39 év alatt valaha megérintett, hogy Istennek egy összetartó nyájává terelődjünk.

Ma püspökszentelés van.

Az őpüspök már hónapok óta kórházban fekszik innen messze, 72 évvel a vallán, testben s ezen keresztül lélekben is megtörve.

Nem jó rá gondolni, nem jó a lemenő napba nézni, hogy ne fogjon le a múlt, mert ma új püspököt szentelnek.

Úgy gondolhat volt, hogy napokkal a szentelés előtt, a Székesegyház rövid történelmi leírását hozták forgalomba. Néha nagyon jó elmenekedni a történelemhez.

A leírásban egymásután sorakoznak nevek: szent István, szent László, a Hunyadiak, Izabella, Bethlen Gábor, Báthori, Bocskai, Martynuzsi, Battyáni külföldi történelmi megjegyzésekkel kapcsolatban.

És most csöndesen, zajtalanul, lehelet-szerűen bevonul a galériába egy név: Mailáth, mely rászáll az évezredek templomkövekre, mint finom por a sziklára, ahonnan kikél a magyar léleknek egy új virága.

Lábujjhegyen tartunk kijelölt helyünk felé, az emlékektől terhes székesegyház hatalmas boltívei alatt. Több ezer ember. Már voltunk itt nagy tömegben, de csak lötyögtünk benne; akkor valahogy lenyomtak a nagy méretek. Most a boltívek záróköveiről tölgysa girlandok futnak le, az egész templompadlót piros brokát szőnyeg takarja, virágok és tölgylevél állata szilárdos a levegőben. Érezzük, hogy lehajolt hozzánk a templom mennyezete, vagy mi nő-

tünk fel hozzá. Ma nem sujt le a katedrális nagy mérete. Beleemelkedtünk a történelembe és megkapaszkodtunk benne. Ez a történelem a miénk megmásíthatatlanul és legfőképpen csak ez a miénk. Ebben az elgondolásban van a szertartásoknak stílszerű kerete.

Három püspök (egyik érsek) kíséretében érkezik a felszentelendő a templomba. Ismertük kaplán kora óta, kiváló képességeit ma nem mérjük a red vdró feladatok nehézségéhez. Robustus alakja a távoli ottárok előtt is kiemelkedik a festői látványból. Kiemelkedik azért is, mert a szertartások egyes cselekvényei körülötte és érette történnék.

Ma az egyház legfőképpen a művészetet csillogtatja meg a lelkiesség magaslatait. Az érsek és a segédkező két püspök kezében, mint egy szobrászművész kezében fokról-fokra plasztikusabban képződik ki az egyszerű pap a hierarchia legfelsőbb fokáig. Meghempergetik a bűnbánat vizeiben, leszállítják az alázat legelső lépésjére, áttüzesítik szívét a vértanukészségre, beleégetik a Credo igazságait az eszébe, aztán az utolsó simításkor rárakják a terhes díszeket lábára, kezére, vállára, fejére, amíg elől a teljesen kész püspök. Színesítik a képet az aranytól terhes selyem ruhák, az ókorra redőzött tógák, az ötvösművészet remekai, az ének, az orgona.

Az egésznek a menetét különben a kettős szentmise adja. Az Eucharistia Krisztusa mint kiindulás, központ és végső cél és köré csoportosul minden. Erette történik minden ritmus, az Irásnak minden megemlélt szava, a szíveknek minden imája, feléje terjeszkedik az érseknek bizánci tartású két karja, érette csillog a fölséges szép templom minden nyugati művésze.

A szertartások véget értek. Az új püspök teljes díszben végigmegy a templomon, hogy első áldását kiosssa. Mindenki letérdel, hogy az áldás nyomán krisztusi erők hulljanak a fejekre.

És egyházmegyéink községeinek, városainak megjelentjei: a templomatyák, a magyar iskolák, kórházak, árvaházak, művelődésházak képviselői bekapaszkodnak az áldó kezekből átömlő kegyelmekbe, hogy azoknak hathatós erejével felvértezve örökhelyükhöz visszatérjenek.

Siculus.

Száz év előtt született Haller Károly, a kincsesváros híres jogiprofesszora, az EMKE egyik kezdeményezője

Cluj, szeptember 14.

A világtörténelemben száz év nem sok idő. De annál több egy város, az ember életében. Száz esztendő alatt sok minden történik, nemzedékek nőnek fel, nagy szellemek születnek s azokat, akik kissé elszigetelték körben szereztek elismerést, érdemeiket maguknak s dolgoztak nagy eredményekkel a közért — elskatulyázza a történelem, vagy a város történetét és elfedkeznek róluk az utódok. Ez a sors érte hílibi Haller Károlyt is, aki a kincses város ifjúságának nevelése mellett a város fejlesztéséért, kulturálásáért annyit dolgozott, amennyit azokban az időkben igen kevesen.

Száz éves születési fordulójáról tehát nem szabad megfeledkezni, annál kevésbbé, mert bizony száz évben ha egyszer születnek olyan kiváló elmék, mint aminő Haller Károly volt.

Sibuban született 1836. október 14-én. Iskoláit is szűkebb hazájának tanintézetiben végezte, a jogi doktorátust pedig Pesten szerezte. A közpályán való működését a kincstári ügyészségnél kezdte meg.

Amikor 1863-ban, — tehát a kiegyezés előtti abszolutisztikus idő alatt, — a kincses városban jogakadémiát állítottak föl, Haller Károlyt az osztrák magánjog, a váltójog, kereskedelmi és bányajog tanárává nevezték ki s ettől az időtől e város fejlődésére jótékony hatással volt Haller Károly munkálkodása.

Mert nemcsak jogi professor volt, hanem telve tervekkel, szervező és kezdeményező erővel, egyik ujjáépítője is a régi „Klausenburg“-nak.

Haller Károly városépítő és fejlesztő tevékenysége szinte mindenre kiterjesztette figyelmét. 1865-ben megalapította a sétatér-egyesületet, amely a kincses város parkjainak gon-

dozását, ápolását és kultiválását tűzte ki céljául. Ezt a kezdeményezést a közönség olyan lelkesen karolta fel, hogy 1872-ben a torna- és vívóegyesület megalakítása is a polgárság egyhangú lelkesedése és támogatása mellett történt meg. Egy év múlva megalakult a lövészegyesület és röviddel ezután a ma is fennálló és virágzó korcsolyázó-egyesület is.

Haller Károly kezdeményezésére alakult a tüzőlő egyesület is, amely egészen a legutóbbi időkig működött.

Amikor 1873-ban Clujon az egyetem megkezdte a tanítást, Haller Károlyt az osztrák magánjog rendes tanárává nevezték ki. 1880-ban az egyetem rektora lett. 1884-ben pedig a kincses város polgármesterévé választották, de ezt a tisztséget csak ideiglenesen fogadta el.

A nagy multu EMKE egyik kezdeményezője, létrehozója és első elnöke volt, az egyesület szervezkedése, megalakulása és izmosodása az ő vezetése alatt történt.

Ötven év előtt, 1886-ban visszatért az egyetemi tanszékre, amelyen még hosszú ideig tanított. Igen sok, ma is hézagpótló jogi könyvet írt, főleg a magánjog és a bányajog kiszélesítésén fáradozott sok eredménnyel. Működésével a legfelsőbb elismerést is kiérdemelte, megkapta a vaskorona rendet s miniszteri tanácsossá nevezték ki.

Bizonyos, hogy Haller Károlynak sokat köszönhet a kincses város és polgársága s születésének századik évfordulóján nemcsak azok emlékeznek rá kegyelettel, akik egykor növendékei voltak, de azok is, akik az általa kezdeményezett kulturintézményeknek köszönhetnek előhaladást, sikert érvényesülést.

Mert mindezek mögött ott van Haller Károly tevékeny, mindenre tekintő bölcs szelleme.

Huzella Ödön

Sok kárt okozó földrengés volt Stájerországban. Bécsből jelentik: Stájerországból jelentik, hogy szombaton késő éjjel hatalmas földrengés volt észlelhető az egész kormányzóság területén. Leginkább Grazban és Judenburgban, valamint annak környékén vonult át a földrengés, amelynek során épületek omlottak össze. A földrengés aránya túlhaladta a Stájerországban 1895-ben pusztított legutolsó földrengés arányait is. Eddig még nem érkeztek Bécsbe pontos részletek a földrengés arányáról.

Utazás a világtól ökörszekéren. Londonból jelentik: India körül érdekes utazást tett Roseborough dugszázad angol magánzó a feleségével. A vállalkozó szellemű angol házaspár ökörszekéren járta körül egész Indiát. 1934. április 18-án indultak és majdnem 8000 kilométer uttal a hátuk mögött, nemrégien tértek vissza Bombayba. Hír szerint a dugszázad házaspár India határára túl is folytatni akarja ökörszekéres kalandozását.

TÉNY, HOGY

a tudomány nem találta szert, hogy újra haj nőjjon, ha az egyszer kihullott. De talált olyan szert, amely megakadályozza a hajhullást. Ez a szer a **TRILYSIN**, a tudományos készítmény, amely megerősíti a hajhagymákat és azokat megfelelő táplálékkal látja el.

TRILYSIN

Maura volt spanyol miniszterelnök Madrid átadásáról tárgyal a burgosi kormánnyal

A spanyol nemzeti csapatok felszabadították az ostromlott Oviedót

Burgosból jelentik: A Havas burgosi jelentése szerint félhivatalosan közölték, hogy a Galicia tartományból érkező nemzeti csapatok felszabadították Oviedót és megteremtették az összeköttetést a várost védő Arenda tábornok csapataival.

Casablancai jelentés szerint a marokkói partvidéken tengeri ütközet van készülődésben a vörösek és a nemzetiek hadihajói között

Madridi jelentés szerint a hideg időjárás és havazás az utóbbi napokban igen megnehezítette a hadműveleteket Madrid körül.

A párizsi *Agence Radio* azt a hírt közli, hogy a madridi kormány megbízásából Miguel Maura, volt miniszterelnök Párizsban tárgyal a burgosi kormány megbízottjával.

Maura állítólag megígérte, hogy három napon belül átadják Madridot, ha a nemzeti kormány büntetlenséget biztosít a vörös vezéreknek.

Burgosból cáfolják a tárgyalások hírét. A nemzeti csapatok főhadiszállásán kijelentették, hogy a nemzeti haderő olyan előnyös helyzetben van, hogy teljesen fölösleges a megadás feltételeiről tárgyalnia.

Largo Caballero madridi miniszterelnök az istentelenek szövetségének dísztagja

Párizsból jelentik: Madridból jött értesülés szerint az „Istenellenesek Szovjetország-

Vasúti szerencsétlenség Hollandiában

Utrecht és Rotterdam között hibás váltoállítás következtében egymásnak rohant egy gyors- és egy tehervonat. Két utas szörnyethalt, többen megsebesültek. (Képünk eredeti helyszíni felvétel.)

szági Ligája" központi tanácsa táviratot küldött Largo Caballeronak a spanyol Néprfront kormánya főnökének. A távirat jelezte, hogy a Liga a madridi miniszterelnököt dísztagjává választotta a vallás elleni küzdelme érdemeinek elismeréséül. Az írat egyúttal kifejezi bi-

zalmát, hogy Largo Caballero tovább is minden eszközzel és legnagyobb eréllyel teljesíteni fogja azt a megbízatást, melyet az egyház és a katolikus vallás leverésére kapott.

A londoni semlegességi bizottsághoz a szovjet-orosz diplomáciai ügyvivő új tiltakozó jegyzéket terjesztett elő

Londonból jelentik: Kagan, londoni szovjet ügyvivő kedden átnyújtotta a semleges bizottság elnökének harmadik tiltakozó jegyzékét. Az eddig közzé nem tett jegyzék, hír szerint, határozati javaslatot tartalmaz a spanyol semlegességi egyezmény megsértésének megakadályozására.

A bizottság elnöke kedden délután tanácskozott az ügyben Corbin francia nagykövettel.

Azana spanyol köztársasági elnök önéletrajza

Hogyan lett egy vallásos család fiából hittagadó és a spanyol vallásellenes harcok megindítója

A „The Commonweal” című angol lapban O. B. Mc Guire cikkirő érdekes tanulmányban foglalkozik Manuel Azana személyével. Szerinte a mai Spanyolországnak kétségtelenül egyik legerősebb alakja Azana, akit a néprfront választási győzelme után a polgári baloldali köztársaságiak köztársasági elnökké választottak és így különös mértékben felelős az államvezetése alatt történt egyházellenes eseményekért. Manuel Azana y Diaz Alcalá de Henaresben született. Husz éves koráig, mint sok más baloldali köztársasági vezetőt, őt is a családja szigorúan katolikus szellemben nevelte. Előbb szülővárosában, később öt évig az Escorialban (Madrid mellett) levő ágostonrendi fiúnevelő intézetben végezte a középiskolát. Miután az intézetből távozott, — önéletrajza szerint „felszabadította szellemét a lenyűgöző kötelekektől és egyénisége kifejezésének szabad utat engedett.”

Igy lett a katolikus középiskolás fiúból baloldali liberális egyházellenes kulturharcos. Ez a szellemi iránya a párizsi Sorbonne egyetemén eltöltött négy éves tanulmányi ideje alatt még jobban megszilárdult. Különösen Renan művei hatottak nagyon rá.

Miután visszatért hazájába a „La Pluma” című újságot szerkesztette és adta ki, majd szellemi vezetője lett az „Ateneo” nevű irodalmi

egyesületnek. Az „Ateneo” valamennyi baloldali irányzatú polgári elem, a szabadkőművesek, ateisták és radikálisok találkozó helye, kulturharcuk főhadiszállása volt. Itt kovácsolták évtizedeken keresztül Uj-Spanyolország tervét, a monarchia összeomlását, a polgári köztársaság megalapítását, az egyháztól és államtól való elszakadást, stb. Azana, aki sohasem csatlakozott egyik politikai párthoz sem és így kezében tarthatta valamennyi baloldali alakulat vezetését, elnöke volt az Ateneónak mindaddig, amíg a diktatura és a monarchia összeomlása után az új köztársaság élére hívták.

Vallásos ügyekben való világnézetét „A szerzetesek kertje” című önéletrajzában igyekezett kifejtetni. A kereszténység istenhítét, erkölcsi rendjét, szeretetre és alázatra irányuló tanítását lekicsinyelve, az önmagából nőő emberi nagyság hitét hirdette. Ehhez képest szerinte a kereszténység nem egyéb, mint valami szellemi rab-szolgaság módszere, amely az emberi szabadságot kétezer év óta bilincsekbe veri.

A szerzeteseket és papokat, mint ennek a módszernek a végrehajtóit teljes erejéből gyűlöli és üldözi. Az egyház és a vallásos iskola elleni harcát, — akárcsak a francia „felvilágosítók”, az „emberi méltóság és az emberi természet felszabadítása” érdekében küzdötte. Politikai törekvései évek óta mindig eszköz felhasználásával oda irányultak, hogy az egyház és a kereszténység hatásától teljesen mentes új Spanyolországot megalapítsa.

Madridban zavarognak a vízhiány miatt

A nemzetiek Caballero fiát, a vörösek Primo de Rivera fiát tartják fogsgóban. — A két fogoly kicseréléséről beszélnek

La Corunából jelentik: Az itteni rádióállomás közlése szerint Madrid egyik városrészében tartós vízhiány miatt komoly zavargások voltak. A vörösek asszonyküldöttségét akartak menesztetni a belügyminiszterhez, de a rendőrség és milícia szétfoszlatta a küldöttséget.

A belügyminiszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a tisztviselőknek ezentúl naponta két órával többet kell dolgozniuk.

A madridi külügyminisztérium határozottan cáfolja, hogy Azana és Giral felesége egy argentinai cirkáló fedélzetére menekült volna.

A madridi hadügyminiszter kijelentette, alaptalanok azok a hírek, hogy a madridi kormány a nemzetiek fogsgóiban lévő ifj. Caballeroért cserében felajánlotta volna Antonio Primo de Rivera szabadonbocsátását.

Mi az igazság a magyar ügyvédek névsora körül?

Bucuresti, október 13. Nagy általánosságban közöltük annakidején azokat az adatokat, amelyeket egy fiatal, jelenleg Bucurestiben élő magyar ügyvéd, Kiss Árpád dr a romániai magyar ügyvédekre vonatkozólag összegyűjtött. Azóta teljes részletességgel megjelent ez a kimutatás a „Magyar Kisebbség” című nemzetpolitikai szemlének abban a számában, amelyet az érdemes szerkesztő az ifjú jogásznemzedéknek, az ardeali magyarság jövő élharcosainak, — s minden valószínűség szerint vezetőinek — szentelt. A komoly és figyelemreméltó megnyilatkozások, amelyek ebben a számban összesűrűsödtek, feltűnést keltettek mindenütt, de a legnagyobb hullámokat mégis fulán a magyar ügyvédek létszámára, vidékenkénti elosztására vonatkozó adatok és fejtegetések verték fel, úgyhogy még ma, a cikk megjelenése után két hónappal is lázas és indulatos viták robbannak ki itt-ott az ardeali magyar ügyvédek névsora körül, amelyet a fiatal ügyvéd bizonyos elvi állásfoglalással készített el.

Ez a névsor ugyanis csak a keresztény magyar ügyvédek sorolja fel, míg a zsidó vallásuk közül csupán azokat említi, akik a magyar közéletben való tevékeny részvétellel tesznek hitvallást nemzeti hovatartozásuk, magyarvóltságuk mellett.

Az ügy körül természetesen nagy kavargás támadt. A zsidó asszimiláció hívei éleshangú cikkeket támadták a fiatal magyar jogászt, kimaradt ügyvédek pedig, akik kétségek kívül szakmai érdekeikben érezték sértve magukat a névsorból való kihagyás által, keserű szemrehányásokkal írtak rá a szerkesztőre, miért adott nyilvánosságot ilyen „egységbontó antiszemita” frásnak.

A szerkesztő sietett is a szemle következő számában bejelenteni:

„Kiss Árpád dr felfogásával . . . nem azonosíthatom magam. Ő, amikor a magyar ügyvédek névjegyzékét összeállította, saját megítélése szerint hagyott ki ebből a névsorból olyanokat, akikkel szemben a kihagyás nem érvé-

nyesülhetett másért, mint felekezetükért. Azt tartom, hogy . . . a fiatal nemzedéknek olyan tagja, aki a Magyar Párt felfogását tartja magának, az ilyen egyéni disszimilációra nem jogosult.”

A szerkesztő a cikkíróhoz intézett levelében is szükségesnek érezte élesen elítélni a névjegyzék összeállításának elvi szempontjait s leszögezi, hogy a keresztény elvi álláspont szerinti kimutatás csak azért láthatott nyilvánosságot lapjában, mert ő eleve elhatározta, hogy a fiatal ügyvédek megnyilatkozásaival szemben előzetes cenzurával nem él s különben is bízott abban, hogy Kiss Árpád dr a legpontosabb adatok alapján állította össze kimutatását.

A fiatal és nagyon törekvő ügyvédet, aki hónapokon át tartó nehéz munkával, kimerítően tájékoztató kérdőívek alapján készítette névjegyzékét, mélyen bántották e szemrehányások s a szerkesztőnek adott válaszában azzal védekezett, hogy a romániai magyar ügyvédek névsorát nem egyéni felfogása, szeszélye, hanem a fiatal ardeali magyar jogásznemzedék egységes elvi állásfoglalása és utasítása alapján állította össze.

Ezek a fiatal magyar ügyvédek ugyanis elég élénk összeköttetést tartanak fenn egymással. Tökéletes kartársi szellem uralkodik közöttük s mindnyájukat a romániai magyar jövő iránti mélyesélyes aggodalom s a magyarság érdekében való tenni-karás hatja át. Másjellegű szervezet híján ez az érzés és az akarat tartja egységben őket. Nincs körülbelül harminc főnyi kartársi csoportjuknak egyetlen zsidóváltású tagja sem.

Nos, ez a fiatal magyar ügyvédtársadalom adta Kiss Árpád dr-nak a megbízást, hogy állítsa össze a romániai magyar ügyvédek kataszterét. A magyar-zsidó ügyvédekkel illetően ez volt az utasítás: Az a zsidó, aki magát magyarnak vallja és magyar közösségi munkában tevékeny részt vesz, magyar ügyvédek számát. Ellenkező esetben azonban nem vehető fel a névsorba.

Mi magyarok kell hogy megszámoljuk magunkat

Általános óhaj, követendőnek érzett vezérelv ma már nemcsak a fiatal magyar ügyvédek sorában az, hogy pontos és reális seregszemlélet kell tartanunk kisebbségi életünk minden területén; fel kell mérnünk, milyen erőik és ermberek állanak rendelkezésünkre társadalmunk további kialakítása során; élesen meg kell vonnunk nemzetterületünk határait, mint ahogy bekerítjük a háztelkünket, mert addig meg se kezdhetjük az építést, amíg minden vitát kizáróan nem tudjuk és nem mutatjuk meg, hogy meddig a mienk.

„Elvitathatatlan jogunk, sőt kötelességünk, hogy mi magyarok megszámoljuk magunkat” — írta válaszában az „eljárásért” felöltségre vont fiatal ügyvéd.

Es ehhez az elvhez, ehhez az utasításhoz tartotta magát. A magyar és magyar kultúrájú

ügyvédeknek kérdőívet küldött szét, amelyek többek között a következő kérdőpontot is tartalmazták:

— Milyen tevékenységet fejt ki közéletünkben?

A válaszok nagyon érdekesek. Oradéáról például a zsidó vallású ügyvédek részéről ilyen feleletek futottak be: „A . . . zsidó hitközség és iskolaszék elnöke vagyok”. — „Semmilyen”. — „Társadalmi és felekezeti”. — „Az Unio Sport-Klub főtitkára vagyok”. — „Közkatonai akarat lenni”. „Egyszerű tagja a Magyar Pártnak”.

A timisoarai zsidó ügyvédek pedig ilyen válaszokat adtak: „A zsidó hitközség alelnöke vagyok”. — „Semmilyen”. — „Nem töltöm ki”. — „Egyszerű tagja a Magyar Pártnak”. — „Helyet az ifjúságunk”. — „Angol konzul vagyok”.

De egy-egy vidéki városból a kérdezett zsidó ügyvédek meglehetősen utasították vissza a magyar ügyvédek között való számbavétel szándékát, olyan is volt, aki beírta, hogy valamilyen cionista bizottság tagja, vagy pedig a felháborodás egy nemével tiltakozott, hogy róla magyar közéleti tevékenységet feltételeztek.

Hol van itt a határ?

Ezek a feleletek igazolni látszanak a fiatal ügyvédek felfogását, amely szerint a határt nem lehet megvonni a közömbösek, az éppen-hogy-még-nyiltan-el-nem-szakadtak, a semmi magyar közéleti tevékenységet ki nem fejtők az „egyszerű magyarpárti tagok” területén, mert ez a terület már összefolyik a zsidó iskolaszéki elnök és hitközségi alelnök területével, amelyhez viszont már a cionista választmányi tag területe csatlakozik minden látható átmenet nélkül.

Megkérdeztük ezzel az ügyvel kapcsolatban a magyar társadalom minden rétegének egy-egy képviselőjét. Beszélünk orvossal, ügyvéddel, hivatalnokkal, iparossal, sőt magyarpárti vezetőpolitikussal is s nem akadtunk olyan nyilatkozóra, aki ne találta volna helyesnek a fiatal magyar ügyvédeknek az ügyvédnévsor

Féltékeny

Viñolas

A szeptemberben lezajlott római sajtó-kongresszuson feltűnt egy fiatalember. Villogó fekete szemű volt, fekete haja, melyet azonban már kétoldalt kikezdett a fehérség. Olyan furcsa ellentétben állt lángoló arcával, határozott fellépésével, fiatalos mozdulataival ez az ősz haj. Soha nem szólalt fel és néha gúnyosan is mosolygott, amikor hosszú vitákat folytattak egy-egy alapszabálykérdés fölött, amikor valamelyik „beérkezett” dicsérte a másik beérkezettét és azt ajánlotta, hogy stílris módosításokat eszközöljenek a második bekezdés két pontjában.

Ez a fiatalember Viñolas volt, az El Debate római tudósítója. Huszonöt éves. Valamikor Herrera és Gil Robles propagandistája. Azokban a harcokban öszült meg, amelyet három és négy évvel ezelőtt folytattak a híres propagandisták a már akkor fel-fellángoló vörös vésszel. Viñolas alig volt húsz éves, beszélt külvárosi korcsmák asztaláról munkásoknak, megmagyarázta nekik, hogy ők nem védik a hatalmas feudumok érdekeit, gyalogolt poros andaluziai és katalániai utakon, hogy megmagyarázza a braceronnak, a spanyol földmunkásnak, hogy hol az igazság s Viñolas megöszült, de lelke nem tört meg. Két hete most járt Burgosban, résztvett egyik harcban is, de kormányt visszaküldte Rómába. Nagyobb szükség van rá az olasz fővárosban.

Egyszer megkérdeztük: Viñolast, miért van szája szélen a kicsit gúnyos mosoly?

Azért — felelte, — mert én tudom, mi a sok beszéd vége.

A spanyol forradalom nagyrészt azért tört ki, mert Gil Robles kezét és a mi kezünket ügynevezett keresztények, akik nem akartak változtatni a szociális viszonyokon, megkötözték. Szabadjára engedték ezzel az indulatokat, de ők beszélték, beszéltek, beszéltek.

Ömialtuk tartunk ott, hogy ma véresen elszántaknak kell lennünk s nem tárgyalunk senkivel, hanem gépfegyverrel, ágyúval és bombákkal megyünk előre. Mert ha nincs a mi kezünkben ez az eszköz, akkor bennünket végeznek ki ugyanilyen módon.

Viñolas nyugodtan sétált, miközben ezeket mondta s mindazon népek reprezentánsainak, ahol nyugalom van még, volt okuk elgondolkozni.

Volt okuk elég.

összeállításában megnyilatkozó felfogását.

A disszimilációt nem a keresztény magyar társadalom csinálta. Maguk a zsidók hajtották végre ezt. Segített nekik az állam kisebbségi politikája is, amely a mai zsidó tanulóifjúságtól meg is vonja a magyar kultúrában való nevelkedés lehetőségét. A jövő évtizedek magyar társadalmát már a teljes különválás jegyében alakul ki. Helyenként máris teljesen megtörtént ez a különválás. Olvastunk egy helyzetjelentést, amely szerint a zalai zsidó kaszinó olyértelmű határozatot hozott, hogy a tagok kizárólag zsidóktól fognak vásárolni, s kizárólag zsidónál dolgozhatnak.

Vajjon: azt a zsidó ügyvédet, aki e határozat alapján gyűjti ügyfeleit, fel kell-e venni a magyar ügyvédek névjegyzékébe?

De bármint van is: a kérdést nem a magyarság most még ugyan ereje teljében lévő, de egy-két évtized múlva már távozó vezérnemzedékének egyik-másik olyan tagja dönti el, akik talán neveltségi emlékeik, talán baráti kapcsolatok, kíméleti és udvariassági tekintetek vagy más, főként politikai elkötelezettségek miatt, nagyon jószándékan és tiszteletreméltóan ma még halálos véteknek érzik az ügynevezett disszimilációt.

A kérdés megoldása a nyomukba lépő magyar — és zsidó — nemzedékek kezében van, amelyek két évtized múlva meg se fogják érteni, hogyan kerülhetett egy nagyon nívós kisebbségi folyóirat ezzel az ügyvel kapcsolatban oly kellemetlen helyzetbe fiatal magyar ügyvédtársának keresztény magyar felfogás-sugallta eljárása miatt.

Jávör Béla.

Sobók Imre dr

Öt világrészen keresztül

utirajz

Erdősi Károly előszavával.

Ara 140 lei és portó.

Öt világrész csodái, káprázatos szépségei, lüktető élete domborodik az olvasó elé ebben a könyvben. Az ifjúság számára írta Sobók Imre, a nyitott szemű, tudni vágyó ifjúság számára, amely mesteri vezető segítségével ismeri meg a világot ezen a könyvön keresztül. — Felhívjuk a figyelmet a könyv szórakoztató olvasmány. Eredeti helyszíni fényképfelvételek gazdagon illusztrálják a kötetet, amely a Szent István Társulat kiadásában már a harmadik kiadást érte meg.

Kapható: Könyvosztályunkban

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadói hivatal
és előfizetés teljesítmény helye

Oradea, Strada Regele Carol II, 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Baloldali: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvünk meg és nem adunk vissza.
Csak a válaszolásra magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: **Felhősebb idő, északon eső, mérsékelt nyugati szél, a nappali hőmérséklet valószínűleg alig változik, fagy csak délen várható.**

Zürichi zárlat, Párizs 20.29, London 21.30, Newyork 435, Brüsszel 73.15, Milánó 22.90, Amsterdam 231.50, Berlin 174.75, Bécs — schilling 72.50, Prága 15.35, Varsó 81.50, Belgrád 10.00, Bucuresti 325.

A KIRÁLY SZÜLETÉSNAPIJÁN MINDEN RÓM. KAT. TEMPLOMBAN TE DEUMOT TARTANAK. Az albauljai püspöki hivatalból a következő táviratot kaptuk: Az albauljai egyházmegyei főhatóság ez uton is elrendeli valamennyi plébániahivatalnak, hogy Öfelsége, II. Károly király születési évfordulóján, október tizenhatodikán, minden plébánián 11 órakor Te Deum tartassék.

Br. Josika János nagygyűlésre hívja össze az Eriulmellék magyarságát. Valea lui Mihai. Saját tud. Br. Josika János képviselő, a salajmegei Magyar Párt elnöke nagygyűlésre hívja össze az eriumelléki magyarságot. Már az előzetes értekezlet megtartották, amelyen elhatározták, hogy Valea lui Mihaion pártirodát állítanak fel és egy olcsó lapot indítanak, amely a párt hivatalos lapja lesz. A szerkesztői állásra pályázatot hirdetnek. Az eriumelléki pártvezetők annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy szeretnék, ha az oradeai Magyar Párthoz visszacsatoltatnának. Br. Josika János ismertette végül a nagygyűlés tárgyszorozatát, amelyen részletesen be fog számolni a politikai és gazdasági eredményekről.

Mária királynő művei német nyelven. Bécsből jelentik: Mária, román anyakirálynő összes gyűjtött műveit, amelyek eddig angol nyelven jelentek meg, az egyik bécsi kiadó vállalat rövidesen német nyelven is megjeleníti. A fordítás munkáját Münch Flora, osztrák író végzi.

AZ ÚJ LUGOJI GÖR. KAT. PÜSPÖK FELSZENTELÉSE. Timisoara. Saját tud. Vasárnap szentelik föl **Balan János** lugoji gör. katolikus püspököt. A szentelési szertartást **Nicolescu** érsek dr. **Frenju** Valér és **Hossu** püspökök segédletével végzi.

Százmillió lejtel károsította meg romániai üzletfeleit a szélhámós bécsi bankár. Bucurestiből jelentik: A romániai rendőrhatalóságokat külföldi alattvalók által elkövetett nagyarányú szélhámosságra figyelmeztették. A csalást Hermann Kantl bécsi bankár követte el, aki ügynökei útján többmillió lej értékű olyan részvényt és sorsjegyet helyezett el Romániában, amelyeknek nem volt meg a fedezetük. A szélhámós bankár már több éve folytatja üzletemit, melyeknek során ügynökei segítségével közel százmillió lejtel károsította meg a román állampolgárokat. A szélhámós társaság az összes európai országokat behálózta ügynökeivel.

Dr. Petró József:

Pázmány Péter

prédikációi

I, II, III.

Ara kötetenként 210 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunknál.

AZ ÚJ PÁPAI KÖVET SZERDÁN DELBEN TIMISOARARA ERKEZETT. Timisoara. Saját tud. **Cassulo** András Románia új szentszéki követe szerdán délbent utazott át Timisoarán. A nunciust a nagypályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A beteg **Pacha** püspök nevében **Maguary** Pál pápai prelátus, általános püspöki helynök mondott üdvözlő beszédet. **Blaskovits** Ferenc nagyprépost a káptalan és a papság nevében, **Matolai** Zoltán dr pedig a hívek nevében üdvözölték. A lugoji görög katolikus egyházmegye nevében **Rathu** Gyula szentszéki jegyző üdvözölte a pápai követet és a Simplonon elkísérte Lugojig. **Cassulo** követ az üdvözlőbeszédre meleg szavakkal válaszolt és kijelentette, hogy boldogan jön Romániába, mert ez az ország Szent Mária oltalmában áll s ő Szent Mária szellemében akar dolgozni. Azután sajnálkozását fejezte ki afelett, hogy Pacha püspökkel személyesen nem találkozhatott, majd Isten áldását kérte a Szent Gellért püspökség híveire. A Simplon néhány percnyi várakozás után továbbment Bucuresti felé. Az új követ 67 éves, de alig látszik ötven évesnek. **Castello D'Or**-ban született s 6 évig Fabrian-ban volt megyéspüspök. kilenc évig Kairóban volt pápai követ, majd ismét kilenc évig Kanadában. Most egyenesen Rómából érkezett.

Magas elismerések a detai tűzoltóságnak. Timisoara. Saját tud. Magas elismerésben volt része a detai tűzoltóságnak. Banloc községben tűz kerekedett **Wolf** István gazdálkodó szérűskertjében. A lángok hamar elharapóztak és a gazdasági épületeket is elértek. Banlocról segítségül hívták a detai tűzoltóságot is, amely derekasan látott hozzá az oltási munkálatokhoz. Valahogyan ugylátszott már, hogy Erzsébet királyné kastélya is veszélybe jut. A detaiak azonban hamarosan lokalizálták a tüzet, amit különösen új autófecskeendőjük segítségével értek el. Munkájukat mindentűt elismerték s Erzsébet királyné, Mária anyakirályné, Mariora jugoszláv királyné és Miklós herceg is, akik akkor a kastélyban tartózkodtak, módját ejtették, hogy a detaiak az 6 elismerésükről is tudomást szerezzenek.

Schwarzenberg hercegnő Bucurestiben. Saját tud. **Schwarzenberg** hercegnő, az apólo nővérek nemzetközi szövetségének titkárnöje, hétfőn Bucurestibe érkezett, a román jótékonyági és népvédelmi intézmények megtekintésére.

Ha fáradt és izgatott, ha a hasban feszülés érzése kinozza és gyakori felelérzetben szenved, akkor igyek reggelként éhgyomorrra egy pohár természetes „**Ferenc József**” kecsérvizet, mert ez megszünteti az emésztési zavarok okait, csökkenti a mérges bélgázfejlődést s elhárítja a vértörléseket. Az orvosok ajánlják.

ARANYLOPÁS GYANUJÁVAL LETARTÓZTATOTT KOHOFELÜGYELŐ. Baia-Mare. Saját tud. A firizaiu csendőrség aranylopás gyanújával őrizetbe vette **Tauf** Pál kohofelügyelőt, az állami kohóüzemek tisztviselőjét. **Tauf** házát ácsok javították és munka közben egy zacskóban két kiló dús aranyéret leltek a gerendák között elrejtve. A dolog nem maradt titokban, a csendőrség füléig is eljutott, amire **Taufot**, aki tagadja a lopást letartóztatták s bekísérték a satumarei ügyészség fogházába. Nem lehetetlen, hogy mások hozzák a gerendák közé az ércet, hogy **Tauf**nak kellemetlenséget okozzanak.

Befejeződött a iasii mérnökkongresszus

A nemzeti munkavédelemről is határoztak. Magánvállalatokban és a műszaki alkalmazásoknál a nemzetiségi arányszám megtartását kívánják

Bucuresti. Saját tud. A iasii mérnök-kongresszus utolsó napján nagy viták folytak a román munka védelméről.

A kérdés előadója élesen bírálta a nemzeti munkavédelemről szóló törvényt, kifogásolva, hogy az nem tesz különbséget románok és kisebbségek között s nem nyújt lehetőséget arra, hogy a nemromán nemzetiségűek számát a vállalatoknál korlátozzák.

A kongresszus, amelynek tegnap volt a záróülése, a kérdéssel kapcsolatban határozati javaslatot fogadott el. Eszerint a kongresszus elítéli azokat, akik az ország közmunka és gazdasági életében az idegeneket támogatják és

kéri a technikai tanszemélyzet teljes romanizálását, numerus clausus alkalmazását az összes fokozatu technikai iskolákba való felvételnél s a román elemek ösztöndíjakkal és jutalmakkal

Feljegyzések

A legnagyobb magyar könyvsiker a „Tardi helyzet” írójának **Szabó Zoltán**nak egy kis megfigyelését olvassuk:

„Vásár volt éppen és gyűrt arcú magyarok szemlélődtek a ponyvák körül. Az egyiket követtem utján és láttam, amint újságot vett. De ez az újságvásárlás nem volt újságvásárlás a szó igazi értelmében. Az újság, amit az öreg ember vett, nem volt új. Nem aznap lapot vett aznap híreért, hanem egy köteg régi újságot. Ez olcsóbb volt és több betű... Százával lehetne felsorolni a hasonló bizonyítékokat arra: a falusi ember nem aktualitásról akar értesülni, hanem problémákról. Nem friss eseményeket kíván, hanem tanulságos értesüléseket. Nem hírközlést vár az újságtól, hanem tanítást. Nem események közvetítőjét akarja az újságíróban látni, hanem a tanítót...”

Mennyire helyes megfigyelés, mily igaz megállapítás!

Ha ez így van ott, ahol a magyar nemzet ügyek számára minden fórum nyitva áll, mennyivel inkább helytáll kisebbségi nemzetek életében, hol az újság legtöbbször az egyetlen fórum és az egyetlen élő kapcsolat. Nemzetiségek életében, hol mindent más szögből kell nézni, mindennek új értelme és megváltozott jelentősége van, hol mindent újra, másképpen kell megtanulni! Ahol mindennapi kenyér az „ümlernen”, ahogy a német ezt a fogalmat találon kifejezi...

Mennyi tanításra volna szüksége az itteni magyarságnak — nemcsak a falunak, a városnak is, nemcsak egyszerű embernek, hanem annak is, aki tanulnak tudja magát — s milyen keveset kap éppen az újságoktól!

Az újságjai tömik hosszú hasábkokon keresztül a világ minden sarkából összeszedett hírekkel, mit sem akarnak tudni azonban, hogy ennek az itteni magyarságnak más szemmel kellene gazdasági problémáit nézni, mint eddig nézte. Ha olykor foglalkoznak problémákkal, lehetőleg messziről szerzik be azokat — Spanyolországból vagy Oroszországból. Az itteni, a közeli, az égető, az igazi magyar problémákat azonban kinosan kerülnek, mint a forró kását. Szövetkezeti mozgalomról, gazdasági szervezkedésről, a közvetítéssel elősködő rétegek kikapcsolásáról, a szipolyozó kartellek önkényuralmáról, az iparosaink vergődéséről, ó, milyen kevés szó esik s még kevesebb arról, hogy mit kell tenni a gazdasági emelkedés és felszabadulás érdekében!

Ha a magyar újságolvasó örökké ezt hallaná és nem ravasz bünbak-keresésekkel zavarják össze az ítéletét, mennyivel másabb volna szövetkezeti mozgalomunk és gazdasági önállóságunk! De mennyivel!

(Skin.)

Szélütés érte Valhori alminisztert, Bucuresti. Saját tud. **Valhori** Juliu közoktatásügyi alminisztert vasárnap délután agyszélhűdés érte. Alhota súlyos. **Anglehescu** Kiriteacu vezérigazgató bírt meg helyettesítésével.

Százmillió font sterlinget vett igénybe eddig a spanyol kormány a Nemzeti Bank aranykészletéből. Szevillából érkezett jelentések szerint a spanyol kincstár aranykészletéből eddig a kormánycsapatok 100 millió fontsterling értékű aranyat használtak fel fegyverkezési célokra.

Ujabb huszonhatféle iparág munkásainak kell vizsgáznok. Bucurestiből jelentik: Nistor munkaügyi miniszter a következő foglalkozási ágakat kötötte a szakmai képzéshez: Október 31-ig képesítő vizsgát kell, hogy tegyenek a vízvezeték és a gázszerelők, a csatornázó munkások, központi fűtőszerelők, a villany és telefon-szerelők, a fürdők személyzetei, a kútfurók, a gyermekjátékkészítők, szódavizek, a turókészítők, molnárok, halászok, konzerv munkások, aszfaltozó munkások, utkésztők, kőfaragók, fa- és esztergályosok, művirágkészítők, kelme és ruhafestőmunkások, ékszerkészítők, hőrendőzők, üvegmunkások, kosárfonók. A rendelet tehát nem vont ki ugyyszólván egyetlen iparágat sem.

SOK TIZEZER
megelegedett vevo bizonyítja hogy a
„ZEPHIR“
kályha az összes kályhák között a
LEGJOBB
10 kilogram fával fűt 24 órán át.
Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**
Kapható mindenütt. Kérjen díjtalanul árjegyzéket.

Palesztinában béke van, de az angol hadsereg még marad. Londonból jelentik: A Reuter szerint az angol kormány elhatározta, hogy egyelőre nem vonja vissza csapatait Palesztinából. Palesztinai körökben egyébként bizakodó hangulat uralkodik. Biztosra veszik, hogy az arab nemzeti főbizottság felhívásának Palesztina arab lakossága eleget tesz és lassan elkövetkezik a rég várt megbékélés.

Háromszáz leprás Manilában megrohanta az elnöki palotát. Londonból jelentik: A manilai szent Lazar leprakórház 300 betege fellázadt a szigorú elszigetelési szabályok ellen. A zendülők kora reggel megrohanták és lefegyverezték őreiket és tüntető menetben vonultak a Malacanan-palota, a Fülöp-szigetek elnökének székelye elé. Itten feliratu zászlók alatt: „Szabadságot vagy halált követelünk”. A leprabetegek felvonulása leirhatatlan rémületet keltett Manilla utcáin. Az elnöki palota előtt álló órök is hanyathomlok menekültek a borzalmas menet elől, amely minden akadály nélkül vonult be az elnöki palotába, ahol Quezon elnök titkára fogadta őket. A betegek szónoka emlékiratot nyújtott át, amely hangoztatja, hogy az orvostudomány legújabb megállapítása szerint a lepra nem rágyos és hivatkozta arra, hogy a tüdővész betegek is szabadon járhatnak. A titkár megígérte, hogy a kérelmet az elnök elé terjeszti, mire a betegek visszatértek a kórházba. Quezon elnök mindaddig nem hagyta el hálószobáját, amíg a palota minden zegér-zugát nem fertőtlenítették.

GÉPKOCSI SZERENCSEJTLENSÉGEK. Londonból jelentik: A Reuter kairói jelentése szerint az alsókairói Benhában egy gépkocsi utcai csatornába zuhant. 22 utasa vízbe fullt. Cartagénából jelentik: Cartagena külvárosában egy társasgépkocsi 40 utassal összeütközött egy másik gépkocsival. A gépkocsi felborult és kigyúlt. Öt utas meghalt, tíz súlyosan, husz könnyebben megsebesült.

* **Már régen ismert dolog, hogy száj és torok van a legkönnyebben fertőzésnek kitéve és ezért különböző betegségek okozói lehetnek.** Ezért tehát igen fontos úgy a szájat, mint a torok megfelelően ápolni. Öblítse ki száját és torok rendszeresen, minden reggel és este, lehetőleg étkezés után, ODOL-al. Egy fél pohár vízbe 3-5 csepp Odol szükséges. Nathaláz-veszélénél, kezdődő torokgyulladásnál az adag megfelelően felemelendő. Az ODOL az ideális szájápolószer, amely fertőtlenítő erejénél fogva a száj minden legelrejtettebb üregébe is behatol és erjedésnek és rothadásnak indult anyagokat elpusztítja. Aki Odol-t naponta használ, egészségét védi meg.

Tűz pusztított a versaillesi kastély egyik szárnyában. Párizsból jelentik Szombatrai városnapra virradó éjszaka tűz keltettezt a versaillesi kastély ugynevezett miniszter termében. A versaillesi tűzoltóság mellett a párizsi tűzoltóság is kivonult. A tüzet szerencsére hamarosan sikerült lokalizálni, azonban így is elpusztult a történelmi nevezetességű butorok egy kis töredéke. A helyszíni vizsgálat megállapítása szerint a tüzet a kályhából kipattanó szikra okozta.

UJRA KITÜZTÉK A SALONTAI NAGY ÁRVERÉST. Jelentették, hogy Salonta város gazdái utóajánlatára új árverést tüztek ki a város ingatlanaira. Az árverést nem tartották meg, mert megindult az egyezkedés a hitelező postatakarékpénztár és a város között. Most Salontáról jelentik, hogy a megegyezés nem sikerült. A postatakarék újból kifűzte az árverést az általa lefoglalt ingatlanokra, főleg Kustyánra. Az árverés napját november 14-re tűzték ki.

Megyesi Schwartz Antal dr.

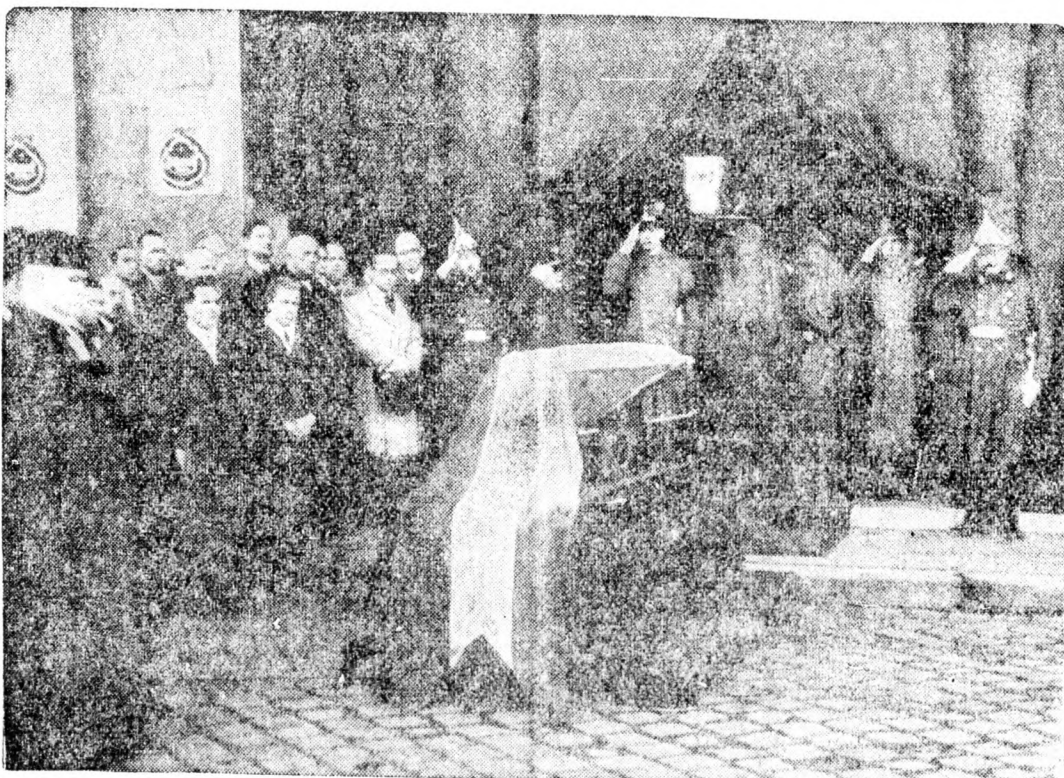
Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életéről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Megrendszabályozzák a hálo- és étkezőkocsik személyzetét. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága vizsgálatot indított a hálo- és étkezőkocsik személyzete ellen, mert számos panasz hangzott el, hogy az alkalmazottak nem viselkednek megfelelő udvariassággal az utasokkal szembe és a kiszolgálásra kerülő ételek sem kifogástalanok.

Gömbös Gyula magyar miniszterelnök ravatala a budapesti Keleti pályaudvaron.

A koporsó mögött a miniszterelnök özvegye, leánya és két fia áll

* **A vér felfrissítése céljából — kiváltképek középkori férfiaknak és nőknek ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.** Világszerte rendelik az orvosok a valódi Ferenc József viz használatát, mert ez szabályozza a bélműködést, elmozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcserét, javítja a vérkeringést, megnyugtatja az idegeket, egészséges álmot hoz és ezáltal új élet-erőt teremt. Az orvosok ajánlják.

Kipusztulóban vannak a diófák az országban. Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterim érintkezésbe lépett valamennyi megye mezőgazdasági kamarájával abból a célból, hogy diófa faiskolát létesítsenek, mert a statisztikai adatok megállapítása szerint a diófák kipusztulóban vannak az országban. Míután a dióexport rendkívül fontos mezőgazdasági szempontból, ezért új ültetvényekkel kell pótolni a kipusztultakat.

Október hóra alkalmas könyv.

Dr Tóth Tihamér Krisztus Király

Szentbeszédék Krisztus királyságáról a nagyszerű író tollából.

Ára 240 Lei és portó

Megrendelhető könyvosztályunknál.

Az egyedáruságok pénztára megállapította a jövő évi dohánybeváltási árakat. Bucurestiből jelentik: Az egyedáruságok pénztára a dohányval beültethető terület nagyságát 1937. évre 20.000 hektárban állapította meg. Egyidejűleg megállapította az 1937. évi dohánybeváltási árakat is. Az I. osztályu dohányt 40-140 leiert, a II. osztályut 20-45 leiert és a III. osztályu dohányt 12-24 leiert fogja átvenni a Monopolpénztár. A természetű dohányfajtára vonatkozólag szerződést be nem tartó termelőknek 50 százalékkal alacsonyabb árat fog fizetni a Monopolpénztár.

Két évi fegyházra ítélte az oradeai tábla is a sikkasztó baia-marei postamestert. Nistor József baia-marei postamester 1935 januárjától novemberig állandóan lopkodta a posta pénztárát. Naponta átlag 7-8 ezer leit sikkasztott el és ez összegeket este a klubban kártárta el. Végül is 182 ezer lei hiány mutatkozott a kasszában. Ekkor Nistor megjött, mert attól tartott, hogy ellenőrzést fog a központ végrehajtani. Jurcsák Margit hivatalnoknő kis kasszájából 220 ezer leit ellopott. Ebből az összegből pótolta a 182 ezer lei hiányt és a fennmaradó 38 ezer leijet sietett az Intim klubba, még aznap este elkártárta. Másnap szigorú felelősségre vonta Jurcsák Margitot a hiányzó 220 ezer lei miatt. A hatóságokat nem lehetett félrevezetni. Mindenki tudta a városban, hogy Nistor esténként 5-6 ezer leijeket kártárta el. A keresztkérdések sulya alatt Nistor mindent beismer. A törvénytörés annak idején 2 év és két hónapra ítélte Nistort. A tábla ma helybenhagyta az ítéletet.

Országos amatőr fényképképzés Oradeán. Az oradeai Sasok turista egyesülete ötéves fennállása alkalmából országos amatőr fényképképzést rendez november 28-tól december 8-ig. A képek beküldési ideje november 20. Bővebb felvilágosítást nyújt és a kiállítás szabályokat megküldi Radványi Román Károly grafikus művész Oradea, Str. Aurel Lazar 14. Kálvin-nyomda.

* **Elkerülhetjük-e a szenvedéseket?** Egészen bizonytal, például a rheumatikus betegségeknel, melyeknek erősségét különösen az esős időben érzi meg az ember. Elegendő, ha minden este egy kis kanállal egy kis vízben URODONAL-t vesz be. Ezt az orvosságot borban is be lehet venni. Az URODONAL megszünteti a szenvedést és felfrissíti a szervezetet. Különösképpen a tél időben használandó.

* **100 millió bacilus egy köbméter levegőben,** ehhez hozzávéve a borotválkozás által megtanadott bőr, mindennek mi lehet más a következménye, mint gyulladás, furunkulus, sömör, stb., amelyek a borotválkozást kínossá teszik. Használjon ezért feltétlenül Rasur Tarr szer. Ezen szer nemcsak, hogy megöli a kifejldött bacilusokat a bőr felületén, hanem egyenesen megátolja a zöld és sárga színű geny, a furunkulus, karbunkulus, sömör stb. előfutárjának keletkezését. A felhorzolt bőrt újra simává teszi: és visszaadja neki az ápolat kinézést, amelyre mindenki oly nagy súlyt helyez. A Tarr-szer egy víz-színű, igen kellemesen illatosított fertőtlenítő szer. A fertőtlenítő hatása rendkívül nagy és hosszan tartó. Tegen egyszer egy próbát Tarr-al. A Tarr a borotválkozást kellemessé teszi és Ön-ből is egy boldog borotválkozó lesz.

KÖZGAZDASÁG

Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásár Debrecenben

Irta: dr Torda Balázs, debreceni kereskedelmi és iparkamara fogalmazó

Végtelen örömmel tölt el bennünket, hogy a Debrecenben megteremtett Tiszántúli Ipari Kiállítás és Árumintavásár (TIKÁV) iránt a romániai sajtó is érdeklődést kezd tanúsítani és oly meleg elismeréssel viseltetik ezzel az új debreceni gazdasági kezdeménnyel szemben.

A Magyar Lapok gazdasági rovatában „Keleti Vásár Debrecenben” cím alatt megjelent részletes ismertetés biztató kezdet abban az irányban, hogy a gazdasági élet eleven erői útát törnek maguknak még a dekonjunktúra erős kínai falain is.

Románia és Magyarország között a szomorú gazdasági depresszió ellenére tekintélyes gazdasági forgalom bonyolódik le, de senki sem az a törekvése, hogy a gazdasági kapcsolatok kimélyítésére irányul. Az egészségesebb és erőteljesebb gazdasági kapcsolatok kimélyítésére irányuló gondolat és törekvés szolgálatába lehetne állítani a TIKÁV-t is és ezt a célt akkor lehetne elérni, ha a szomszédos területeken felfigyelnének erre az új debreceni gazdasági intézményre és komoly tényezők innen és túl egyaránt komolyan gondolkodnának azon, hogy miként lehetne ezt a debreceni gazdasági intézményt a román-magyar gazdasági kapcsolatok intenzívebb kiépítésének eszközévé fejleszteni.

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara ez évben szeptember hó elején harmadik ízben rendezte meg az évenként ismétlődő TIKÁV-t és két nehéz év után elértük, hogy most már reálisan bizhatunk a TIKÁV állandóságában és fejlődőképességében. Amint ezt a Magyar Lapok gazdasági rovata már közölte, közel 60.000 látogatója volt a harmadik TIKÁV-nak (a tavalyi mintegy 35.000 látogatóval szemben) és ebből közel 14.000 volt az idegen látogatók száma (a tavalyi 9000 idegennel szemben). De az idegenforgalom és vásár látogatottságának növekedésén felül ezen a harmadik TIKÁV-on nagymértékű vásárlási kedv is jelentkezett. Komoly vásárlások történtek a legtöbb szakmában. Ugyhogya a TIKÁV-val szemben minden vonalon a legteljesebb optimizmus öszinte és komoly jelei tapasztalhatók.

Közbevetőleg egy egészen érdekes jelenségről kell beszámolnom. Debrecenben is bebizonyosodott, hogy a közönség a saját városának talajából kisarjadzott intézményeivel szemben csak az idegenek részéről megnyilvánuló elismerés és méltánylás hatása alatt melegszi fel és értékeli ezeket az intézményeknek jelentőségét. A debreceni közönség is akkor kezdett komolyabb formában felfigyelni a TIKÁV-ra, amikor látta, hogy az idegenek milyen meglepetéssel vegyes öszinte csodálattal teltek el a TIKÁV külső szépségeivel és gazdag belső tartalmával szemben. Ma már elmondhatjuk, hogy a TIKÁV nemcsak az ország, hanem Debrecen gazdasági életében is megtalálta a helyét a nap alatt s ez igen nagy szó.

A TIKÁV tehát gyökeret eresztett és a deb-

receni nagyerdő televénydús talajából szívja ez őserőt a jövő fejlődéséhez. Itt az országhatár mentén ennek a fejlődésnek az lenne a legtermészetesebb iránya, ha életerős gazdasági érintkezési pontot teremtené a román és magyar gazdasági élet között. Ha ezt a célt a TIKÁV elérheti, akkor ez a nagyjelentőségű eredmény a román és magyar gazdasági életet érdekei szempontjából egyaránt kedvező következményekkel járhat.

Hogy miként, milyen vonatkozásokban és milyen keretekben, lehet a gazdasági kapcsolatok kimélyítésének gondolatát és törekvését a

TIKÁV útján gyakorlatilag szolgálni, erre ezidőszerint érdemleges feleletet adni természetesen nem lehet. De mindkét oldal jóindulatú szándékából és közreműködéséből idővel kialakulhat a gyakorlati megvalósítás lehetőségének a képe és megtalálhatók azok az eszközök, amelyek a megvalósítást elősegítik.

Egyelőre az lenne a fontos, hogy a romániai sajtó rendszeres és intenzív figyelmét szentelne a TIKÁV-nak, messzehangzó szavával felhívna úgy a szakkörök, mint a közönség figyelmét erre a debreceni gazdasági intézményre, amely a régi középkori debreceni nagyvásárokat tradícióját eleveníti fel, azoknak az időknél a tradícióját, amikor itt találkoztak nyugat és kelet gazdag és hatalmas kereskedői a debreceni piacon. Bátran állíthatjuk, hogy a TIKÁV most már megérdemli a komoly érdeklődést úgy a szakkörök, mint a közönség részéről. Az alapítvány most már erős, időálló és közös erővel, együttes jóakarattal a továbbfejlesztés során kiépíthető ezen az intézményen keresztül az az érintkezési pont, amelyen át megindulhat a román-magyar gazdasági kapcsolatok vérkeringésének a mainál sokkal erősebb liktetése.

November 15-ig ismét esedékes a konverziós adósságrészletek törlesztése

Nyomatékosan figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy 1936. november 15-ike ismét fordulja a mezőgazdasági és városi adósságok kamat- és tőkétörlesztésének. Ez már az ötödik részlet lesz a fizetendő részletek most nagyobbak az eddigiekénél, — amíg ugyanis az eddigi négy részletnél a mezőgazdasági adósságok csak kamatokat fizettek törvényszerű tartozásaik után, ezúttal már tőkét törleszteni is kötelesek. A városi adósságok rátaiban már eddig is bennefogaltatott a kamaton kívül a tőkétörlesztés s így az utóbbiaknál a fenti okból külön emelkedés.

Az adósságvállalásról szóló törvény végrehajtási utasításának táblázati kimutatása szerint 1936. november 15-éig az alábbi részletfizetéseket kell teljesíteniük:

100 lei	4 lei	6,72 lei
1000 lei	39,52 lei	67,22 lei
1500 lei	59,27 lei	109,82 lei
2000 lei	79,03 lei	134,43 lei
2500 lei	98,79 lei	168,04 lei

5000 lei	197,58 lei	336,08 lei
7500 lei	296,37 lei	504,12 lei
10.000 lei	395,16 lei	672,16 lei
20.000 lei	790,32 lei	1344,31 lei
30.000 lei	1185,49 lei	2016,47 lei
40.000 lei	1580,66 lei	2688,63 lei
50.000 lei	1975,82 lei	3360,79 lei
60.000 lei	2370,98 lei	4032,94 lei
70.000 lei	2766,15 lei	4705,10 lei
80.000 lei	3161,31 lei	5377,26 lei
90.000 lei	3556,48 lei	6049,41 lei
100.000 lei	3951,64 lei	6721,57 lei
500.000 lei	19.758,20 lei	33.607,85 lei
1.000.000 lei	39.516,40 lei	67.215,70 lei

Ezen felül a tőkeösszeg arányában emelkedik az esedékes részlet összege.

A törlesztési ráták mindenkor az eredeti törvény által lecsökkentett tartozások után számítandók, tehát nem az eddig fizetett négy részlet tőkére eső részének levonásával fennmaradó tartozás után.

Üzemen kívül áll közel ezerötyszáz vámörlömalom,

mert olyan őrlési díjakat követelnek tőlük, mint a kereskedelmi malmoktól

Timisoara. Saját tud. A pénzügyminisztérium tudvalevően elrendelte, hogy mindazoknak a malmoknak, amelyek a hivatalos lapban megjelent bérörli malmok jegyzékében névleg nem szerepelnek, minden kilogramm kiörölt liszt után, úgy a huszonöt, mint pedig a kilencven banis taxát meg kell fizetniük. Ez a vámörli malmokat rendkívül súlyos helyzet elé állította. A taxák megfizetése ugyanis annyit jelentene a gyakorlatban, hogy a vámörlest nem az eddigi tíz-tizen négy százalékos őrlési díjat, hanem harminc-harmincöt százalékos kellene szedniük. Ez azonban kivihetetlen. A termelőtől ilyen súlyos illetéket nem lehet kívánni.

Az érdekelt malmosok ezért megjelentek a

megyei prefekturán és intervenciót kértek s egyben bejelentették, hogy amennyiben október 1-étől fizetniük kell az említett taxákat, üzemüket megszüntetik. Miután pedig új intézkedés a tiltakozás után sem történt, nem maradt más kivetítő út, mint az összes érdekelt malmok üzemen kívül helyezése. Ilyen módon Timis-Torontálban nem kevesebb, mint negyvenhárom malom szüntette meg az őrlest.

A banati kis- és középmalmok szövetsége vette most kezébe a dolgot és igyekszik elérni, hogy ezeket a malmokat minél előbb véglegesen felsorolják a vámörli malmok jegyzékében. Az őrlés szüntettetése súlyos helyzetet teremt, már a termelőkre nézve is, annál inkább, mert másutt is hasonló módon leállították a malmok üzemét. Arad megyében is körülbelül ugyanannyi, a két megyében tehát összesen mintegy nyolcvan malom áll. Van olyan malom is, amely azért szüntette be üzemét, mert nemcsak, hogy a vámörli malmok sorában nem említik, hanem egyenesen kereskedelmi malomnak deklarálták. Az ügyet pedig nem lehet egyhamar rendezni. A Bucarestben működő bizottság ugyanis hetenként egyszer tart ülést s egy ilyen alkalommal aránylag kevés kérvényt képes érdemben elintézni. — már pedig mintegy nyolcvan kérvény vár elintézésre eddig is s az egész országban közel ezerötyszáz malom van érdekelve. Ezek javarészt mind üzemen kívül állnak.

Forgalomba került az új
DREHER—HAGGENMACHER
ŐSZI SÖR
Kérje mindenütt!

Uj osztrák törvény a szarvasmarha-hizlalás fejlesztéséről

Bécsből jelentik: Az osztrák földművelésügyi miniszterium, a kísérleti állomásokkal karöltve óriási erőfeszítéseket tesz az állattenyésztés fejlesztése végett. Legújabb törvény szabályozza a szarvasmarhahizlalást is. Az új törvényhozási alkotás a maga nemében szinte páratlanul áll Európaszerte. Rendkívül érdekes intézkedéseit az alábbiakban ismertettük:

A törvény első fejezete felsorolja azokat az osztrák vidékeket, amelyek a hizlalásra alkalmas szarvasmarhákat szolgáltatják. A hizlalásra szánt állatokat a szeszfőző üzemek tartoznak átvenni. Minden 10 hektoliter szesz után egy hizmarha átvétele kötelező. Hasonló kényszerátvétel alatt állanak a cukorgyárak és a sörfőzők is. A hizlalás gyakorlati szempontjából a tör-

vény minden évben két hizlalási időszakot — illetve ugynevezett „beállítási időhatárt” állapít meg. Az első január 1-től augusztus 31-ig, a második augusztus 1-től december 31-ig tart. A hizlalásra szánt szarvasmarhák szállítására elsősorban a hegyvidékek állattenyésztő gazdái jönnek tekintetbe.

A törvény második része az alsó- és felső-ausztriai, valamint a burgenlandi mezőgazdaságokat arra kötelezi, hogy amennyiben legalább 3000 métermázsra répa beváltására vállalkoztak, — minden 300 mázsa répa után 1 darab szarvasmarhát állítsanak be hizlalásra. A beállítandó állatok közvetítő központok útján kerülnek kiosztásra s a pénzügyi lebonyolításra külön szerv létesül.

Súlyos különadót vetnek ki Franciaországban a valutaüzemekre. Párizsból jelentik: A francia főváros bank- és tőzsdekörében nagy megütközést váltott ki, hogy a Blum-kormány arra kötelezte a tőzsdetanácsot, hogy szolgáltassa ki mindazoknak a nevét és címét, akik a leértékelés előtt nagyobb kötetet csináltak. A francia pénzügyi kormány ezeket a személyeket azzal akarja megbélyegezni, hogy nevüket nyilvánosságra hozza. Az eddigi tervet szerint a tőzsdéspekulánsokat ötven százalékos speciális adóval megadóztatják.

Németországi törvény a kereskedelmi titok elárulásáról. Berlinből jelentik: A kereskedelmi titkok elárulására vonatkozó törvény legújabb kommentára szerint német feltaláló találmányá-

val külföldön egyáltalán nem rendelkezhet. A törvény árulásnak tekinti azt is, ha a feltaláló abból a célból, hogy külföldön olcsóbban tudja előállítani találmányát, a gyártásra külföldön rendezkedik be.

A cavatvezető üzenete

Fónagy, Reméj. Mint igen komoly gazdasági iskolát a legmelegebben ajánljuk a Jernutban (Mures megye) működő iskolát. Forduljon bővebb felvilágosításért ezen iskola igazgatóságához. — A kérdéses összeg annakidején befolyt, ezzel b. előfizetése ez év végéig nyert kiegyenlítés.

SPORT

Magyarország-Csehszlovákia Európa Kupa-mérkőzés Prágában

A csehszlovák csapatot már összeállították, a magyar szövetségi kapitány azonban csak keretet jelölt ki

Budapestről jelentik: Az európai sporttársadalom élénk érdeklődése kíséri a vasárnapi magyar-csehszlovák összecsapást az Európa Kupa mérkőzésének keretében. Mindkét oldalon nagy gondot fordítanak a találkozóra. Az utóbbi évek folyamán a csehszlovákoknak egyezben sem sikerült győzni a magyarok ellen, de most a hazai pálya előnyével indulnak és biznak csapatukban. Magyarország válogatottja azonban az utóbbi mérkőzésein (Ausztria, Románia ellen) megmutatta, hogy Közép-európa legerősebb együttesével rendelkezik. A siker azonban csak a Csehszlovákia feletti győzelemmel volna teljes.

Dietz dr. szövetségi kapitány csak a mai válogató edzés után jelöli ki a Prágában pályára lépő csapatot, még pedig a következő keretből: Pálkás, Hori, Csikos, Kutasi kapusok. Polgár Fekete, Korányi, Bíró hátvédek. Seres, Szücs, Weber, Szabó II., Hámosi, Sárosi, Lázár, Dudás fedezetek, Kocsis, Vincze, Zsengeller, Kállai, P. Szabó, Nemes, Toldi, Cseh, Sas, Titkos csatárok.

Az egyik budapesti sportújságíró tegnap este beszélgetést folytatott dr. Dietz kapitány-

nyal, aki kijelentette, hogy a románok elleni válogatott két helyen változik meg. Kállai ugy tetszik mint tavaly az osztrák mérkőzés előtt — mondta.

A valószínű csapat ezek után a következő: Pálkás — Polgár, Fekete — Seres, Szücs, Lázár — Sas, Vincze, Kállai, Toldi, Titkos.

Szó lehet még Gyarmati, Dudás, Kocsis és Cseh közül az egyik beállításáról. Sárosi dr. Budapesten fog játszani Budapest csapatában Prága ellen.

Prágából jelentik: A vasárnapi Magyarország-Csehszlovákia Európa-kupa mérkőzésre a cseh szövetség a következőképpen állította össze csapatát:

Klenevec (Sparta) — Burger, Ctyroky (Sparta) — Bouska (Prostejov), Boucek (Sparta) Hircak (Bratislava) — Horak (Slavia), Ceh (Viktoria Ziskov), Melka (Prostejov), Kopecky (Slavia), Ruc (Zidenice).

A csapat összeállítása a cseh sportkörökben meglepetést keltett, a szövetség azonban bizik abban, hogy az elég erős lesz a magyar válogatott legyőzésére.

januári felavatására szeretnék a törökök a magyar válogatottat lekötöni.

Fellebbezett a Gloria. Bucurestiből jelentik: A Gloria fellebbezte a futballszövetség intézőbizottságának a CAO-Gloria mérkőzés újrajátszását elrendelő döntését. A fellebbezés a szövetségi tanács elé kerül.

A magyar főváros atlétikai bajnokságai. Budapestről jelentik: A főváros atlétikai bajnokságainak második napján a legjobb eredményt a 10.000 m-esek érték el. Kelen 31 perc 34,2 mp-vel győzött. 2. Szilágyi 31 p. 34,4 mp. 3. Esztergomi 31 perc 34,8 mp. A többi eredmény: 200 m: 1. Gyenes 22,3 mp. 1500 m: 1. Szabó 3 perc 56,2 mp. Szabónak nem volt ellenfele. 400 m. gát: 1. Polgár 57,3 mp. Kovács nem indult. Magas: 1. Bodosi 185 cm.

Arcékiadások

Lakás

Kiadó
Strada Delavrancea 43. három szobás összkomfortos modern lakás novemberre. Sztarill.

Kiadó
kétszobás alkovos lakás, fürdő- és előszobával, kertes házban, november 1-re. Oradea, Str. Joan Ciordas 38.

Kiadó
uj házban egyszobás, fürdőszobás és 3 szobás lakások. Oradea, Cio rogaru-utca 35-a.

Kiadó
egy háromszobás, összkomfortos lakás november 1-re. Oradea, Str. Cantemir 25. sz.

Kiadó
egy udvari szoba-konyha, speizos lakás, összes mellékhelyiségekkel november 1-ére. Str. Eliade Radulescu No. 13.

Alkalmazás

Mindenes szakácsnő
október 15-i belépésre felvétetik. Bozsákné, D. Cantemir 57.

Fiatal
fűszeres vagy csemegés segédet, aki románul beszél, felvesz az Orás-cég, Oradea, Str. Tache Jonescu 48. sz.

Textiles
és rövidáru kiszolgáló 15-re helyben vagy vidékre állást keres. Szabó József, Oradea, Str. Hilária 2-a.

Jobb minden
azonnalra felvétetik. — Oradea, Str. Take Jonescu 41. Kapuval szemben.

Oklatás

Berlitz módszer szerint
tanítók francia nyelvet, heti két óra havi 200 lei. Cimeket a kiadóhivatalba kérek.

Zenker Margitnál
újabb szabásati és varrótanfolyam kezdődik október 15-én. Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 44.

Külföldi, igen szép

szentképek

nagy választékban kaphatók könyvostályunknál:

- 1. Fekete matt nyomással**
(Kis Szt. Teréz, Jézus Szive, Don Bosco) 100 drb. 150 Lei
- 2. Több színnyomatu Spötl és Renthaler képek** legfinomabb chromo papíron 100 drb. 160 "
- 3. Gyönyörű szines vászonképek** (Mária a gyermek Jézussal) 100 drb. 200 "
- 4. Legfinomabb szines vászonképek aranymet-szessel.** 100 drb. 350 "

LAPARUSITASRA emberek magas százalékkal felvétetnek. Jelentkezés a kiadóhivatalban.

Adás-vétel

Eladó
orvosi rendelő butorzat, operációs ágygal, Boulevard Regele Ferdinand 36. balra.

Pálma
eladó. Oradea, Str. Pasteur 79. szám.

Egészen új
felöltő és jókarban levő öltöny eladó. Oradea, Str. Oltenia No. 29-a.

Eladó
jókarban levő őszi-tavaszi felöltő és egy téli kabát. Oradea, Parcelul Alba-Iulia No. 6.

Eladó cimbalom
Str. Porumbelului 11. alatt. Pollmann.

Eladó
jókarban levő sötét-kék női télikabát, kisebb alakra. Cim: Oradea, Str. Gheorghe Lazar No. 5. Szabó J.

Jókarban
levő fekete női télikabát eladó. Oradea, Str. Delavrancea 16. szám.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.

Használt
ebédlő butorok és egy szobakályha eladók. — Oradea, Strada Ciorgariu 30. szám.

Hilánfélé

Egyedülálló,
önállóan dolgozó kőművest, fizetés és teljes ellátással felvesz az Orás-cég, Oradea, Strada Tache Jonescu 48. szám.

Birtok-bérlés

Kellő garanciával rendelkező gazda bérelne 200 hold és annál nagyobb birtokot. — Részletes ajánlatok „Sürgős” jellegre a kiadóra kéretnek.

FUHA OLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.